

MAGYAR FILM

FILMKAMABAI ÉS MOZIEGYESÜLETI

SZAKLAP

BUDAPEST, 1940 AUGUSZTUS 24.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR

II. ÉVFOLYAM 34. SZÁM

A Metro gyöngyösbokréája az 1940-41-es évad első felére

STAN
ÉS
PAN

REPÜLŐ
ÖRDÖGÖK

Flying deuces

*c. falrengető vígjátékában mint
R.K.O.-sztárok mutatkoznak be*

Forgalomba hozza:

Hunnia Filmgyár

filmelhelyező irodája

VII., Erzsébet-körút 9-11

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

II. ÉVFOLYAM, 31. SZÁM.
BUDAPEST, 1940. AUGUSZTUS 24.
Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:
ÁGOTAI GÉZA dr.
Felelős szerkesztő:
VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Bajza-utca 18.
Telefon: 220—855, 422—961

Postatakarékpénztári
csekk számla száma: 15.410.

Kiadótulajdonos.

**a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara**

Felelős kiadó:
Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:
Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:
egy évre . . . . . 30 pengő
fél „ . . . . . 16 pengő

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15
Telefon: 146—346

Lakás: XI., Fürj utca 4. T.: 257—036

VÁCZI DEZSŐ

Lakás: VIII., Üllői út 42. T.: 136—386

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában.

Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423

Felelős vezető: Csontos Lajos

TARTALOM :

Hollywood gondjai	1
A francia filmgyártás válsága: A. G.	2
Venecei filmbemutatók	3
Lendületes termelőmunka az olasz filmgyárakban	3
Keskenyfilm: Ngyvenhat engedély vár el- intzésre	4
Oktatófilm: Allami filmoktatás Bulgáriában	4
Mozi: Moziáspanaszok: v. M. P.	4
Premiermozik műsora	4
Uj filmek: Vágyakozás	4
Beszél a börtön	6
Nick Carter nem téved	6
„Z” a fekete lovas	6
Saroküzlet	7
Az Alpeseektől Afrikáig: <i>Luigi Ceresatto</i>	8
Technika: A magyar nyelv védelmében: <i>Karbán József</i>	9
Műterem	9
A filmművészet eszközei: <i>Pacséry Agoston</i>	10
Hirek	11
Lapszemle	11
Külföld	12
Filmcenzúra	III
Híradók	III
Szakmai címtár	IV
Hírdetők:	
Metro	I
Hunnia	II
Fox	2
Paramount	5
Mozgóképzemlé	7
Agfa	10, 12

MAGYAR FILM

Hollywood gondjai

Mind gyakrabban érkeznek hírek a tengerentúlról, amelyek arról számolnak be, hogy bizony a filmesek „ígéret földjén” is megérik a nyugateurópai háború hatását. A korlátlan lehetőségek paradicsomában egyre komolyabban foglalkoznak a legkülönbözőbb korlátozások bevezetésével, hogy elkerülhessék a válságot, amelynek hullámai mind magasabbra csapnak. A hollywoodi filmvilág vezetői a legolvasottabb amerikai szakfolyóiratokban figyelmeztetik a szakmát, hogy „öt perc múlva ütni fog az óra”, jó lesz tehát minden felesleges kiadástól és túlméretezett elgondolásoktól tartózkodni.

A hollywoodi filmgyártók tengerentúli jövedelmüknek háromnegyed részét elvesztették az elmúlt esztendőben. Emellett az amerikai mozik üzletmenete is hanyatlott. A bevételek nem állanak tehát arányban az amerikai filmek óriási költségeivel. Ugyanakkor mind erőtejesebben sürgetik az amerikai szakmában, hogy csak minőségi filmet gyártsanak és hagyjanak fel a tömegalkotások forgatásával. A jobb filmek pedig nagy általánosságban drágábbak is.

Ilyen körülmények között kézenfekvő, hogy a vezető üzletemberek aggodva keresik a megoldásokat. Rájöttek arra, hogy a hollywoodi mamutjövedelmek, amelyek oly sok ember képzeletét vonzották a filmparadicsom felé, túlsóttan magasak és így ezeket sürgősen csökkenteni kell. A legutolsó ki-mutatások szerint 1939-ben Amerika legjobban kereső nagyságai között 70%-ban a hollywoodi kiváltságosak büszkélkedtek. Ezt most már feleslegesnek tartják.

Hasonlóképpen csökkenteni akarják az egyéb „amerikai méretű” kiadásokat is, amelyekkel eddig hangosan dicsekedtek a milliós filmalkotások.

Más részről alaposabban és körültekintőbben meg akarják szervezni az amerikai piacot, mint a jövőben filmjeik fő értékesítési területét. Ezért hadat üzentek a „két-szlager” vetítésének, amely rendszer Amerikában nemcsak a kisebb mozik, hanem a legelőkelőbb elsőhetesek műsorán is általánosan elterjedt. Ezzel szemben a mozik viszont a „blockrendszer” megszüntetését követelik, amely azt jelenti, hogy a mozik nem köthetnek le egyes filmeket, hanem csak a gyártók egész évi gyártási anyagát egyszerre.

A megváltozott helyzet végül a filmek tárgykörét is befolyásolja. A korlátlan szabadság hazájában ma már óvakodnak kényesebb politikai tárgyakat megfilmesíteni. A már megkezdett hasonló tárgyú filmek sorsa elé aggodalommal tekintenek. Nem valószínű, hogy azokat a filmterveket sem, amelyekkel forgatókönyvívek, vagy szereposztásuk alapján elsősorban Európában kívántak sikert aratni.

A hangosfilmgyártás megindulásakor csaknem világhegemóniát élvező amerikai filmek és a mind jobban felfelé törekvő európai filmgyártás küzdelmében jelentős és ma még hatásaiban teljesen át nem tekinthető változást hozott a nyugateurópai háború. Az európai országok filmpiaci teljesen, vagy részben már átalakult, vagy a változás még folyamatban van. Amint látjuk azonban, az amerikai filmvilágra sem közömbösebbek a történések, sőt mind több szó esik az erőteljes védekezés szükségességéről.

Ma még nem lehet megjósolni, milyen mértékben alakul át az európai és az amerikai filmpiac egymáshoz viszonyított helyzete. Annyi mindenestre valószínű, hogy az óvilág filmgyártása erősebb mértékben függetleníti magát az újvilág termelésétől. Ez a körülmény feltétlenül kedvező a győztes és a semleges európai országok nemzeti gyártására. A legyőzött vagy megszállott államok filmtermelése persze ma még bizonytalanságban tapogatózik.

Az átmeneti megrázkodtatás a válságokon túl egyes európai országokban komoly eredményekre vezethet. A nekilendült nemzeti gyártás versenyében minden ország igyekezni fog filmművészetét és filmiparát minél magasabb színvonalra emelni. Ily módon válik a nemzetközi válság egyes nemzetek gyártásának javára.

A francia filmgyártás válsága

A lengyelországi hadjárat után, amikor 1939 őszén elkezdődtek a nyugati háború bevezető eseményei, a mozgósítás és a légvédelmi intézkedések megbenítették a francia filméletet. Átmeneti időre a mozik nagyrésze bezárta kapuit és a nagyszabású bevonulás következtében az elkezdett filmek közül többnek felvételeit nem tudták folytatni.

A helyzetre igen jellemző, hogy 1939 szeptemberében a párisi mozik bruttóbevétele csak 19%-át érte el az 1938. évi szeptember havi bruttó jövedelemnek. Amint azután az első idegesség elmúlt, s az élet többé-kevésbé visszazökkent a rendes kerékvágásba, ez a százalék fokozatosan javult. A következő hónapokban 31, 42, majd 58,9%-ra emelkedett a bruttó bevétel és 1940 februárban, amikor már a párisi mozik 95%-a ismét játszott, elérte az előző évi bevétel 69,41%-át, holott az elkésett gyártók akkor már csak kis számban jelentek meg a piacon a nagyobb forgalmat eredményező francia filmekkel.

Az 1940 első hónapjaiban lassan ismét magára talált a francia filmgyártás májusban érte el élénksége tetőfokát. A hó elején 7 forgatás alatt lévő film mellett 3 új vállalkozás kezdte meg a munkálatokat és az egyre erősödő haditevékenység sem riasztotta vissza a gyártókat, csak meglasztotta a tempót. Sőt újabb filfterveket vountattak fel, még pedig hosszabb ideig forgatandó igazi művészi filmeket készítették elő. Még a katonai szolgálatot teljesítő, a gyártásban nélkülözhetetlen szereplők és közreműködők is hazarendték „congés professionnels”-re, vagyis a hivatásgyakorláshoz szükséges szabadságra.

Ugyanakkor a francia filmgyártás reformján is dolgoztak a szakmai vezetők. Sorozatos cikkekben számoltak be a francia filmgyártás megújulásához szükségesnek tartott elgondolásaikról. Ujra felvetették a filmügyeket szabályozó átfogó rendelkezés, a „statut du cinéma”, életrehozását, amelyet a *Conseil National Economique* már 1936-ban sürgetett. Persze a megvalósítás módjaitól a legellentétebb tervek kerültek forgalomba. Hangsúlyozták annak szükségességét, hogy a mozik bevételeit ellenőrizze egy független, az összes érdekcsoport képviselőiből alakított bizottság. Rámutattak arra, hogy, az érdekeltek tájékoztatására, rendszeres kimutatásokat kellene közzétenni a tervezett és a forgalomba kerülő bel- és külföldi filmek adatairól, amelyek a gyártási tőke számára is fontos adatokat tartalmaznának. Végül követelték a különböző szakmai szövetségek rendszeres együttműködését, valamint összeolvadását egy nagy szindikátus keretében, amely terv tulajdonképpen már a filmkamara gondolatához vezet. Ez a tervet egyesítette volna a gyártókat, kölcsönzőket, a filmpar technikai munkatársait, a híradókiadókat és a mozisokat és közös erővel jelentős propagandatevékenységet fejthetett volna ki a filmkultúra és kereskedelem érdekében megvalósítása és a francia film külföldi fokozott terjesztése céljából. Sürgették, hogy az állami helyek és a

katonai hatóságok vegyék ki az őket megillető részüket a filmgyártásból, gyorsítsák meg a cenzura működését, főleg az előzetes forgatókönyv-vizsgálatot, végül azt kérték, hogy vizsgálják felül a mostani bonyolult adórendszert, amely súlyos teherként nehezedik a film- és moziszakmára.

Ezeket a gondolatokat a francia szakmabeliek már korábban is felvetették, a nehéz hónapokban azonban összefoglalva, rendszeres tervekben sürgettek azok megvalósítását.

A másik oldalon viszont rámutattak arra, hogy a jövőben csak akkor lehet rentábilisan jó francia filmeket gyártani, ha a költségeket lényegesen csök-

kenhetik. A *Conseil International de la Production* azt kívánta, hogy a rendezők és a főszereplők elégedjenek meg eddigi tiszteletdíjaik 25 százalékával és kárpótlásul a film jövedelméből kapjanak részesedést. Végül felhívták arra is a gyártók figyelmét, hogy igyekezzenek minél értékesebb nemzetközi anyagot feldolgozni, mert egyrészt az erősödő külföldi verseny, másrészt a veszélyeztetett Franciaországból mind sürűben kivándorló filmnagyságok távozása könnyen a francia filmek lemaradására vezethet.

Mielőtt ezekből a tervek közül bármilyen megvalósulhatott volna, bekövetkezett a katonai összeomlás és a német megszállás. Az ország nagy területe, a francia filmvilág oroszánrészre német fennhatóság alá került.

Mi lesz a francia filmről? Ez a kérdés égeti most nemcsak azoknak ezreit, akiknek a francia film adott közvetlen kenyeret, valamint azoknak millióit, akiknek a francia film nyújtott nemzeti kultúrát és szórakozást, hanem a határon túl is foglalkoztatja a kérdés mindazokat, akik francia filmek forgalmazására vállalkoztak, vagy a francia filmek baráti táborához tartoztak.

Ma még természetesen lehetetlen előre látni, hogy a párisi környéki műtermekben mikor fog ismét megindulni a francia filmgyártás és vajjon addig is sikerül-e a megnemzállott területeken a nizzai és a marseillei műtermek segítségével új életre kelteni a francia filméletet.

A német csapatok gyors előnyomulása június elején megbénította teljesen a francia gyártást, sőt a mozik nagy részét is leállította a megszállott területeken, elsősorban Párisban. Számos párisi cég átmentette székhelyét a bevonulás előtt a megnemzállott területre. A bevonuláskor azután megszűnt a vasút- és postaösszeköttetés. A katonai összeomlás a filmélet összeroppanását jelentette.

Azóta több, mint két hónap múlt el. A párisi és megszállott vidéki mozik egy része megnyitotta a kapuit. A megnemzállott vidéken a mozik egyfolytában tovább játszottak. A legtöbb gyártó és kölcsönző sorsa épp oly bizonytalan, mint a rendezőké és színészeké. Semmi hír sem érkezett még, hogy mi lett a már leforgatott új francia filmek sorsa, a munkaközben abbamaradt filmekről nem is beszélve.

A megszállott terület moziparkja kevés ahhoz, hogy valamirevaló filmeket rentábilisan forgalmazni lehetne ebben az országrészben. A 400 párisi és a megszállott vidék mozijai viszont nem sokat jelentenek, részben az érintkezés hiánya miatt, részben már csak azért sem, mert tekintettel a megszálló csapatokra, műsoruk nagy részét német filmekből állítják össze. A háborús időben még a francia gyarmatok és protektorátusok sem tekinthetők biztos piacnak.

Allami támogatásra, vagy a külföldi tőke bekapcsolódására a jelen helyzetben nem számíthat a francia film. A jövőben mindenesetre megkönnyíti a munka megindítását az a körülmény, hogy a gyors fejlemények megkímélték a párisi környéki műtermeket a háború borzalmaival. Erintetlenül várják a gyártótelepek az új forgatást. Mikor kerülhet azonban erre a sor, azt ma még senki sem tudja és a francia szakma a legnagyobb aggodalommal várja az elkövetkező időket.

A. G.

Meghívó.

Tisztelettel értesítjük az i. i. mozgóképszínháztulajdonosokat, hogy **i. hó 27-én, kedden délután 6 órakor a Décsi filmszínházban**

Királyi ékszer

c. filmünk szakbemutatóját tartjuk.

Feltétlenül elvárjuk, hogy e minden mozi számára kiválóan alkalmas, izgalmas, pompás üzletfilmünk bemutatóját személyes megjelenésével megísztelje.

A belépőjegyeket az arra jogosultak a színház III. sz. pénztáránál az előadás megkezdése előtt személyesen vehetik át.

a Fox Film Rt. igazgatósága

A velencei filmversenyek igazgatója, Ottavio Croze dr., az Országos Nemzeti Filmbizottsághoz intézett legutóbbi átiratában közölte a velencei filmbemutatók végleges időpontját. A korábbi évek augusztusában megtartott versenyekkel szemben az ideai bemutatókat három hét helyett egy hét alatt, augusztus helyett szeptember elseje és nyolcadika között tartják meg, még pedig nem a velencei Lidón, hanem benn Velencében. A filmeket a Szent Márkustér közelében, az elmúlt évben épített új filmszínházban vetítik és így a lidói Palazzo del Cinema kapui az idén nem nyílnak meg.

Közöltük már annakidején, hogy a velencei filmbemutatók előkészítő bizottsága felhívást intézett az Országos Nemzeti Filmbizottsághoz és rámutatott arra, hogy az idén versenyek helyett filmbemutatókat tartanak és ezért kívánatos volna, hogy a kormánykiküldött mellett szakmai tényezők is minél nagyobb számmal jelenjenek meg. A Filmbizottság ennek értelmében átiratot intézett a vezető vállalatokhoz, amelyben annak a kívánságának ad kifejezést, hogy a magyar gyártó vállalatok és filmkölcsonzók megfelelő mértékben vegyenek részt a szeptember első hetében tartandó velencei filmbemutatókon.

Velencei filmbemutatók 1940 szeptember 1-től 8-ig

Valószínű, hogy ebben az esztendőben, amikor az európai háború a nyugati filmekről elvágta a tengelytől keletre fekvő országokat, a magyar filmszakmából többen leutaznának Velencé-

be, hogy a piac számára elérhető filmeket megtekintsék és azok képviselőivel tárgyalásokat folytassanak. Közismert azonban, hogy ma a fennálló rendelkezések értelmében a külföldi utazások elég nehezen valósíthatók meg, mert hiszen a szükséges útlevelel és vízum beszerzéséhez sok utánjárás és hosszú idő szükséges. Tekintettel arra, hogy az ezévi bemutatók a német-olasz tengely jegyében zajlanak le, a két baráti nagyhatalom felé kívánatos lépés lenne, hogy minél többen jelenjenek meg a bemutatókon. Lehetséges volna talán olyan megoldást találni, hogy erre a hétre Velencébe könnyebben utazhassanak ki a szakmaiak. Megoldható lenne talán, hogy a bemutatók időtartamára és hetére egyszerűbb és gyorsabb eljárással szerezhessék meg az érdeklődők a kiutazási engedélyeket és a vízumokat. Ez annyival is inkább indokolt, mert hiszen csak most közölték a bemutatók végleges időpontját és viszont az addig rendelkezésre álló egy hét idő alatt a fennálló szabályok szerint útlevelel és a szükséges vízumok nem szerezhetőek be.

A mai helyzetben különösen fontos, hogy a magyar filmkultúra méltó képviselőjét nyerjen a velencei bemutatókon. Kívánatos volna, hogy a benevezett filmek minősége és a szakmabeliek személyes érdeklődése ismét nyomatékosan felhívja a szomszéd államok érdeklődését a magyar filmművészetre.

Lendületes termelőmunka az olasz filmgyárakban

A háború, mint egy most kiadott hivatalos jelentésből kiderült, egyáltalán nem okozott zavart, vagy fennakadást az olasz filmtermelésben. A rendelkezésre álló adatok teljes mértékben igazolják ezt a tényállást. Olaszország tavaly először hozott piacra körülbelül száz filmet, s mennyiségileg az 1940. esztendő sem fog elmaradni az elmúlt év mögött. Ennek a száz filmnek az előállítására körülbelül 200 millió lírát fordítanak, vagyis néhány tízezer lírával többet, mint tavaly. A filmgyártás területén tehát nem vehető észre a

háború hatása, sem a termelés ütemét, sem az e célra felhasznált tőkét illetően.

Szeptember 1-től 1939. december 31-ig, azaz a háború első hónapjaiban, amikor papírforma szerint legerősebben éreztették hatásukat a kivételes állapotok, mintegy 30 filmet kezdtek forgatni az olasz stúdiókban, s ezek között olyan kitűnő filmek is vannak, mint *Forzanótól Sei Bambine e il Perseo*, *Pratelli-től a Scandalo per bene*, *Camerini-től Dora Nelson*, *Gallone-tól Manon Lescaut*, *Brignone-tól Kean*, *Bonnard-tól Il ponte sospeso* (A sóhajok hídjá).

1940 január 1-től a mai napig 41 filmet vettek munkába, ami már csak azért is igen figyelemreméltó mennyiség, mert tudvalevően a filmgyártás télen és tavasszal, békés időkben is el szokott lanyhulni. E 41 film közül legalább tizenegyet részben a beruházott tőkék nagysága, részben a nagystílusú rendezés miatt elsőrendű filmnek lehet tekinteni. Ezek közül különösen ki kell emelni *Az alcazari kadettek-et*, *Genina* filmdrámáját, amelynek felvételei Olaszországban és Spanyolországban készültek kiváló művészek és hatalmas statisztá-tömegek közreműködésével. Ebben a sorozatban készült el *Gallone-nak Oltre Pamore* (Túl a szerelmen) című filmje, amely egy *Stendhal*-regényt visz mozivászra. Figyelmet érdemelnek még *Gallone-tól az Amami*, *Alfredo* (Traviata), aztán *I pirati del golfo* (Az öböl kalózái), *Camerini-től Una romantica avventura* (Regényes kaland), *Gazzoni-tól Antonio Meucci*, a telefon fel-

találója, *Palermi-től La peccatrice* (A bűnös asszony), továbbá *Senza cielo*, *Capitan Francassa*, *Il pirata sono io*, *Don Pasquale*, *Donizetti* operája, *Scarpe grosse* (Az alpesi katona), *Incanto di mezzanotte* (Éjféle varázslat), *Piccolo alpino*, *Il cavaliere di Kruja* és *Abbandono*.

Még hosszasan folytatni lehetne a felsorolást. Néhány új film a legközelebbi hetekben kerül forgatásra, néhány nagy filmet pedig, amely most áll tanulmányozás alatt, ősszel vesznek munkába. Mint látnivaló, az olasz filmipar a háború ellenére is lendületesen tör előre fejlődésének magasba ívelő útján.

**Öskeresztény tizenöt éves
filmszakmai gyakorlattal és
szakképesítésekkel**

OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK

**mozgóképek üzem, filmgyártó,
vagy filmkölcsonzó vállalat
vezetését elvállalja, elsőrangú
összeköttetésekkel. Jelige:**

„Erdélyi” a lap kiadóhivatalába.

A
MAGYAR
FILM

**az egyetlen
szakmai**

hirdetési orgánom!

KESKENYFILM

Negyvenhat engedély vár elintézésre

A hangos-keskeny mozik megindulásának harmadik évében vagyunk, amikor 110 vidéki hangos-keskeny mozi működik. Értésülésünk szerint a legtöbbje meg is találta a számítását és a filmkultúra terjesztése terén kifejtett felbecsülhetetlen értékű munkásságukon felül elsősorban az engedélyesek maguk és családjuk, helyenként azonban még alkalmazottjuk is megélhetést talál a hangos-keskeny filmből. Amint azt a megindulás előtt a hangos-keskenyfilm terjesztésének hirdetői előre megjósolták, nagy számban jelentkeztek és jelentkeznek hangos-keskeny engedély iránt a belügyminisztériumban a kérelmezők. A működő 110 mozin kívül jelenleg 46 kérvény vár elintézésre a belügyminisztériumban, azonfelül, hogy 4 kiadott engedély még nem nyitotta meg moziját. Ez a négy a közeljövőben nyit. — Ha tehát a belügyminisztérium a 46 elintézésre váró engedély ügyében sürgősen döntene, az 1940-41-es évad alatt legalább 160 keskeny-mozi működhetne, amelyhez természetesen előreláthatóan újabb és újabb jelenkezők sorakoznának.

Annakidején a tervezetek szerint 200 hangos-keskeny mozira épített az egész elgondolás, amely számot tehát erősen meg lehetne közelíteni, ha az elintézés alatt lévő ügyek mielőbb befejezést nyerének. Mind filmkulturális, mind kereskedelmi szempontból nagyon jelentősnek tartjuk a kérdést s azért a szakma nevében tisztelettel arra kéri a MAGYAR FILM a belügyminisztérium illetékes osztályát, hogy az engedélyek ügyében mielőbb döntést hozni szíveskedjék.

OKTATÓFILM

Állami filmoktatás Bulgáriában

Bulgária filméletének átszervezésével kapcsolatban a Kultuszminisztérium filmosztályát is átszervezik. A rendelkezés elsősorban az oktatófilmeket érinti. Eddig az oktatófilmeket az úgynevezett iskolai mozikban mutatták be, értvén alatt azokat a mozikat, amelyekben délelőtt-tónként iskolás gyermekek részére tartottak oktatófilm bemutatókat. Ezek mellett azonban a mozik rendes műsorát is megnézték ugyanakkor a gyermekek, mérsékelt belépődíj mellett. Kívánatos esetekben az iskolai előadásoknál néhány jelenetet kivágtak a műsorból. Az oktatófilmek maguk elsősorban tulajdonképpen kultúrfilmek voltak, mert hiszen bolgár hazai filmoktatásról a múltban nem nagyon beszélhettünk.

Ezzel a megoldással a minisztérium illetékes osztálya nem lehetett megelégedve, más országok példájára tehát elhatározták, hogy a bolgár iskolákat keskenyfilmvetítőkkal szerelik fel, amelyek az oktatás kiegészítő filmeket mutatnak be. Kisebb helyiségekben pedig vándormozik működnek. Ilyen berendezkedés pénz és idő kérdése. Ezért a bolgár Közköztartásügyi minisztérium a német birodalmi oktatófilmintézethez fordult és egyelőre onnan kívánja a filmanyagot beszerezni.

M O Z I

SZERKESZTI: V. MORVAY PÁL
A MMOE ÜGYVEZETŐ ALELNÖKE
MAGYAR
MOZGÓKÉPZEMENDELYESEK
ORSZÁGOS EGYESÜLETE
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

Mozispanaszok

Évek óta kiadott jelszó — és ezt a jelszót még a mozisok érdekképviselete is magáévá tette, — a magyar filmgyártás támogatása! A tárgy nemcsak közérdekű, de népszerű is és főleg ezért meg is volt a sok propaganda eredménye. A filmgyártás évek óta sorozatosan kapta a különböző támogató hatósági intézkedéseket és pedig túlnyomó részt a mozik rovására. A mozisok ezt az akciót eleinte türelemmel figyelték, nem is túlságosan akadályozták, mert azt remélték, hogy néhány intézkedés meg fogja hozni az eredményt és nem lesz szükség újabbakra.

Sajnos, tévedtek. Minden intézkedés csak újabbakat szült és valamennyi azzal az eredménnyel járt, hogy a mozisokra újabb és újabb terheket róttak a filmgyártás érdekében. A pohár betelt. A mozisok a folyton növekvő terheket nem háríthatják át a közönségre, újabb terheket nem tudnak elviselni.

Erre azonban nincs is szükség. Ha az új terhek nélkül lehetett (és volt!) hasznoshozó filmgyártás a Felvidék és Kárpátalja hazatérése előtt és Erdély biztos visszatérésének tudata előtt, végül a rendkívüli mértékben és örvendetes módon megnövekedett külföldi értékesítési lehetőségek nélkül, úgy kell tudni filmet gyártani mindezek és a már hivatkozott s a mozisokat terhelő hatósági intézkedések birtokában anélkül, hogy újabb és újabb hatósági intézkedéseket kellene sürgetni és a kölcsönös érdeklését kellene továbbfejleszteni.

Itt az ideje, hogy kimondjuk a szót: a magyar filmgyártás nagykorú lett, nincs szüksége állandó gyámkodásra, injekciókra, megél az már magától is és igazán egészségesen virulni, fejlődni csak akkor fog, ha saját erejéből kell továbbfejlődni. A magyar filmgyártás az egész magyar film- és mozikakma saját vérével és szeretetével nevelt gyermeke, nem szabad lehetővé tenni, hogy a gyermek elősdi maradjon, meggyűlöltesse magát szülőivel, hanem azokkal együttműködve, egyetértéssel és egyenrangúan kell fejlődni hagyni. Ki kell mondani végre a szót: aki nem így gondolkodik, aki nem ezt tekintti céljának, az nem akarja, vagy nem tudja a magyar filmgyártás igazi érdekeit képviselni.

v. M. P.

ÚJ FILMEK

Vágyakozás

(Nostalgie)

Írta: Puskin

Rendezte: V. Tourjansky

Zene: Michel Levine

Főszereplők: Harry Baur, Georges Rigaud, Jeanine Crispin, Charles Dechamps, René Dary, Gina Manes, Christiane Ribes,

Raymond Sinoel

Beszél: franciául

Magyar szöveg: Pacséry László

Hossza: 2596 méter

Cenzúra: felüli

Kölcsönző: Helikon

Bemutatta: Forum, augusztus 19

Szakbemutató: augusztus 23

Virine falusi postamester leánya, Dunyácska, fiatal, szép teremtés. Apja elzárja a világtól Dunyácskát, mert benne találja minden örömét. Egy napon azonban pétervári tisztek keresnek a nyári zápor elől menedéket a postamester házában és ezek egyike, a nőhódító Minsky hadnagy udvarolni kezd Dunyácskának, aki Radics ezredest is elbájolta. Amikor a tisztek továbbutaznak, Minsky azzal a kifogással, hogy megfázott és lázas, visszamarad a postamester házában. Színlelt betegsége alatt udvarol Dunyácskának és két nappal később Pétervárra szökteti a leányt. Ez a szöktetés azonban súlyos következményeket von maga után. Minsky vőlegény, nemsokára lesz az esküvője, amelyet már nem lehet halogatni, mert hitelezői szorongatják. Valamelyik rokonánál elhelyezni a leányt, akibe halálosan beleszeretett. Elhatározza, hogy felbontja eljegyzését menyasszonyával és feleségül veszi Dunyácskát. Ez azonban nem olyan egyszerű dolog. Az ezredes ragaszkodik hozzá, hogy Minsky mielőbb elvegye azt a nőt, akinek vagyoni viszonyai által a fiatal tiszt anyagi helyzete is rendbe jön. Mikor a postamester megtudja, hogy leánya megszökött, utána megy Pétervárra és vissza akarja vinni a falujába. De Dunyácska hallani sem akar arról, ő szereti Minskyt és vele marad. Az apa látja, hogy tehetetlen ezekkel az érzésekkel szemben. Teljesen összetörve tér vissza falujába. Az ezredes módot keres és talál arra, hogy megmentse Minsky karrierjét. Rábeszéli Dunyácskát, ne álljon útjába a hadnagy jövőjének, mert ő úgysem vehetné feleségül. A boldogtalan leány feláldozza érzéseit és vissza akar térni a szülői házba. A névpartii postaállomáson azonban véletlenül olyan kalandba keveredik, amelynek folytán rendőrségi őrizetbe kerül. Miután nincsenek iratai, apját hívják fel, hogy igazolja őt. A posta-

Premiermozik műsora:

ÁTRIUM	Óz	aug. 1-től	Metro
CASINO	Botrány a cirkuszban	aug. 10-től	Metro
CITY	Láthatatlan ember	aug. 14-től	Universal
CORSO	Saroküzlet	aug. 23-tól	Metro
DÉCSI	Királyi ékszer	aug. 23-tól	Fox
FORUM	Vágyakozás	aug. 19-től	Helikon
OMNIA	Láthatatlan ember	aug. 14-től	Universal
RADIUS	Beszél a börtön	aug. 19-től	Mozgóképtűz.
ROYAL APOLLO	Nick Carter nem téved	aug. 22-től	Metro
SCALA	„Z” a fekete lovas	aug. 22-től	Matador
URÁNIA	Francia összeomlás	júl. 29-től	UFA

Újból itt van a világsikerek márkája

1940

1941

GULLIVER ÉS A TÖRPÉK

(Gullivers Travells)

Max Fleischer teljes műsort betöltő, világhírű színes, zenés rajzfilmje

A FÉNY KIALSZIK

(Light that failed)

Rudyard Kipling regénye

Főszereplők: Ronald Colman, Walter Huston, Ida Lupino.

SZÁMUM

(Safari)

Az izzó szenvedélyek drámája

Főszereplők: Madeleine Carrol és Douglas Fairbanks jr

SZERELEMHEZ ÉRTENI KELL

(French without tears)

Pazar vígjáték a szerelem és a flört nagymestereiről

Főszereplők: Ray Milland és Ellen Drew

A PEKINGI LÁNY

(Disputed Passage)

Dorothy Lamour legnagyobb filmje

Rendezte: Frank Borzage

AZ ELSODORT EMBER

(Way of all Flesh)

Jannings világsikerének új változata

A címszerepben: Akim Tamiroff

ÉBREDJ-SZERELMEM!

(Arise my Love)

Claudette Colbert tüneményes vígjátéka

ÉJFÉLI VÉGRENDELET

(Cat and Canary)

A legizgalmasabb bűnügyi film

Főszereplők: Bob Hope és Paulette Godard

GYÉMÁNTOK ASSZONYA

(Diamonds are Dangerous)

Isa Miranda és Georg Brent pazar eleganciájú kalandorfilmje

GERONIMO AZ UTOLSÓ INDIÁN

(Geronimo)

A világhírű milliós vadnyugati film

Paramount Filmforgalmi R.T.

VIII., Rákóczi-út 59

Telefon: 13-44-37, 14-05-22

mester megdöbbenve látja viszont egyetlen leányát züllött nők között, magával viszi Dunyácskát, de nagy fájdalommal felrohan Minskyhez és elégtételt akar venni a sérelemért. Ezt az összetűzést Dunyácska nem bocsátja meg apjának, Pétervárot marad. Egyedül és teljesen megtörve tér vissza Virine. Egy éjjel öngyilkos akar lenni. Egyik alkalmazottja menti meg az életét és másnap, amikor felvirrad a hajnal, két utas érkezik a postállomásra: Dunyácska és Minsky. A hadnagy lemondott rangjáról, hogy feleségül vehesse a szegény, falusi leányt.

★

Az orosz regényeket mintha a francia filmek írták volna. A legkételetesebb, legművészibb francia filmek orosz írók munkáiból készültek. Most ezeknek a filmeknek a száma eggyel szaporodott: a Puskin „Postamester”-ének francia változatával. Csak a legteljesebb elismerés hangján lehet szólni a filmről és annak minden közreműködőjéről. Tourjansky — amelllett, hogy Puskin levegőjét hiánytalanul átmentette — az irodalmi művet tökéletes filmszerű kifejezésekkel ültette át a mozgókép művészetébe. Harry Baur-ról eddigi szerepei alkalmával emondtak már minden dícsérő jelzöt. Pedig itt talán valamennyi híres alakítását felülmúlja. De a többi szereplő is a francia színészet első vonalából került ki. A filmet a legösszintebben ajánlhatjuk a tiszta művészet barátainak.

K. M.

Beszél a börtön

(Londoni banditák)
(The Squeaker)

Írta: Edgar Wallace
Rendezte: William Howard
Zene: Rózsa Miklós

Főszereplők: Edmund Lowe, Ann Todd,
Sebastian Shaw, Robert Newton

Gyártotta: London Film

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Lajthay Károly

Hossza: 2526 méter

Cenzúra: felüli

Kölcsönző: Mozcóképüzemj

Bemutatta: Radius, augusztus 19

★

London előkelő negyedét hosszú idő óta izgalomban tartja egy betörőbanda. A bűnszövetkezet szálaí egy ismeretlen gonosztevő kezében futnak össze, akiről még cinkosai sem tudnak semmit. Ez az orgazda a rablott ékszereket olcsó pénzén vásárolja meg, társait kiuzorázza. Ha azok nem engedelmessékednek, névtelenül elárulja őket a rendőrségnek. A híres Rissik-gyöngyöket elrabolták. Ekkor lép közbe Barabbal, egy tehetséges nyomozó, aki valamikor a Scotland Yard embere volt, de az alkohol munkára alkalmatlanná tette. Most megembereli magát és munkára jelentkezik. Csakhamar megtudja, hogy az orgazda egy feddhetetlen pozícióban levő gazdasági előkelőség lehet és jó szimatával közelébe is férközik Frank Sutton vezérigazgatónak, akiről megállapította, hogy gyanus emberekkel tart fenn összeköttetést. Sutton házassági szándékából udvarol a millomos Stedman-lánynak. Önála jelentkezik Barabbal, mint állás-nélküli és kéri, hogy helyezze el. Barabbal rovttmultúnak tünteti fel magát Sutton előtt, amj bizalmat gerjeszt. Most már gyorsan szerzi be adatait Barabbal. Sutton lelkét sötét bűnök terhelik. Most már csak a bizonyítékok hányzanak. Barabbal

merész ötlettel letartóztatja Suttont. A fogházban valóságos tetemrehívást rendez. Felvonultatja azokat a megtört rabokat, akiket az ismeretlen besúgó juttatott börtönbe. Végül felránt egy függönyt, amely mögött a Sutton által meggyilkolt Larry Graeme fekszik kitérítve. A tetemrehívás sikerült. Sutton megtörve vallja be bűneit. Barabbal sikere nagy. A rendőrfőnök visszaveszi a Scotland Yardhoz. Elveszi a Stedman-lányt, akit egy csúnya házasságtól mentett meg.

★

A sorozatos bűnügyi filmek ama kevesei közé tartozik ez az angol újdonság, amelyek logikusan és fontoskodás nélkül oldják meg a bűntényt, Mindvégig lebilincselő történet, rokonszenves szereplők, — még az igazi bűnös is frakkban jár és komoly társadalmi állása van — és egy újszerű pszichológiai vallatás az értékei a filmnek. Igazi angol flegma és halk hangulat jellemzi a film pergését. És ami ritkán szokott előfordulni, a közönség a végén tapssal bizonyította be őszinte tetszését. Nagymoziban, kismoziban egyaránt siker és üzlet lesz a film.

Nick Carter nem téved

(Nick Carter Masterdetective)

Írta: Bertram Millhauer

Rendezte: Jaques Tourneur

Főszereplők: Walter Pidgeon, Rita Johnson, Henry Hull, Stanley C. Ridges, Donald Meek

Gyártotta: Metro

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Pacséry László

Hossza: 1647 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Metro

Bemutatta: Royal Apollo, augusztus 22

★

A Radex repülőgépgyár megvásárolta Keller feltaláló szabadalmát, az új típusú repülőgép gyártását. Ettől az időtől kezdve kémeik lépik el a gyárat, tervek és rajzok tűnnek el. Streeter, a gyár elnöke elhivatja Newyorkból Nick Cartert, a mesterdetektívet. Nick Carter, mr. Chalmers álnéven teszi meg az utat Newyorkból, repülőgépen a gyár telepére, Keller, a feltaláló és Lou, a stewardess társaságában. Utközben Pete, a pilóta, állítólagos motorhiba miatt kényszerleszállást hajt végre. A gépet ismeretlen férfiak fogják körül és a pilóta revolverrel kényszeríti Kellert, hogy adja át az aktatászkáját, amelyben találmányának terveit őrzi. Mikor Pete ki akar lépni a gépből, Nick rálő és visszazserzi az aktatászkát, majd Lou, aki végzett pilótánő, némi nehézségek után elindítja a gépet és szerencsésen hazavezeti. A gyártelepen Nick Carter mint mr. Chalmers, Streeter titkára szerepel. Streeter végigvezeti őt a gyárban és elmagyarázza neki azokat a rendszabályokat, amelyekkel meg akarják akadályozni a rajzok és tervek eltűnését. Dr. Frankton, a gyár orvosa, éppen egy sebesült munkást kötöz, aki azután eltávozik a gyárból. Rövidesen jelentik, hogy ismét eltűnt egy fontos rajz. Nick intézkedik, hogy Lou ezentúl ne repülőgépen, hanem a gyár kórházában teljesítsen szolgálatot. Néhány nappal később, mikor Nick felkeresi Lout a kórházban, dr. Frankton ismét sebesültet kötöz. A sebesült munkás elmegy a gyárból. Rövidesen kiderül, hogy ismét hiányzik egy tervrajz, még pedig éppen Keller találmá-

nyának a rajza. Streeter ki akarja próbálni a találmányt, mielőtt a tervrajz elrablói annak hasznát vehetnék. A repülőgép felszáll, de percek múlva lezuhan. Pilótája, aki Keller legjobb barátja és a feltalálón kívül a szabadalom egyetlen ismerője volt, szörnyethal. A vizsgálat kideríti a katasztrófa okát: a gép egyik csavarát elfűrészelték. Kellert megdöbbeníti a felfedezés, rosszullesztről panaszkozik, hazamegy. Nick gyanusnak találja a dolgot, Keller lakására siet, de már csak holtan találja. Másnap a gyárban ismét baleset éri az egyik munkást és Lou gyanusnak találja dr. Frankton viselkedését. Értesíti Nicket és mikor a beköltözött munkás távozni akar, Nick a rendőrségre viszi, ahol meg is találják nála az eltűnt tervrajzot. Nick le akarja tartóztatni Franktont, aki nem is tagad, de kijelenti, hogy emberei Lout túszként fogvatartják. Nick tehát elengedi a főbűnöst, mert nemcsak Lout akarja kiszabadítani, hanem az egész bandát le akarja tartóztatni, már pedig csak Frankton vezetheti bűntársaihoz. Autón és repülőgépen üldözik a kémeiket, akiket végül is elfognak, Lou és Nick pedig boldogan találják egymásra.

★

A detektív- és kalandorfilmek idejét éljük. Ez a film már vagy az ötödik két héten belül ebből a fajtából. Annál inkább érdeme, hogy ennek ellenére végig izgalomban tartja a nézőt. Nick Carter már fűzetes regény alakjában régi ismerőse a közönség széles rétegének. Most filmen is megismerkedhetnek vele hódolói. Walter Pidgeon személyében rokonszenves és jó színész kelti életre a mesterdetektív figuráját.

K. M.

„Z” a fekete lovas

(Zorro rides again)

(I. rész: Guruló dollárok)

Írta: Barry Slipman, John Rabnell, Franklin Adreon, Ronald Davidson, Morgan Cox

Rendezte: William Witney, John English

Zene: Alberto Colombo

Főszereplők: John Carroll, Helen Christian,

Noah Beery, Richard Alexander

Gyártotta: Republic

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Pacséry László

Hossza: 2516 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Matador

Bemutatta: Scala, augusztus 22

★

Harsden, a kapzsi kaliforniai bankár meg akarja kaparintani a Mexikóban épülő vasút részvényeinek a többségét, mely a Vega család és az Andrews testvérpár birtokában van. Harsden 200.000 dollárt kínál a részvényekért, de ajánlatát visszautasítják. Ekkor erőszakos eszközök-höz folyamodik. De mégsem ér célt, mert a választópolgárak titokzatos pártfogójuk van, a Fekete lovas. Villámparipáján a legválságosabb percekben jelenik meg és felveszi a harcot a banditákkal. A rejtélyes szövetséges James Vega, de ezt csak a család hűséges öreg szolgája tudja. James dedapja, a legendáshírű Zorro, a haramiák réme volt és James most az ő álarcában folytatja a harcot. Harsden utasítja cinkosát, El Hobot, hogy tegye ártalmatlanná a Fekete lovast, mire a bandita elfogja Philip Anderws-t és növért. A hírre James megosztomolja a banditák fészket. Egy dinamittal megrakott kocsit hajt a várkapunak, hogy felrobbantsa. Ezzel befejeződik az első rész. A

robbanás eredménye és a kibontakozás a második rész tárgya.

*

Amerikában még, úgy látszik, népszerűek a folytatásos filmek. Nálunk ezeknek a kora már lejárt, Nyugodtan összehonhatták volna a két részt egy filmmé. Az egész film, kalandok sorozata, amely főleg a kismozik közönségének csemegéjét jelent. A második részben bizonyára folytatódik a kalandorozat, de sok a jóból is megárt. Így túlhosszúra nyúlik a történet, amely mindezek ellenére a maga közönsége körében élénk érdeklődést fog kelteni.

K. M.

Saroküzlet

(Shop around the Corner)

Irta: László Miklós

Rendezte: Lubitsch Ernő

Főszereplők: Margaret Sullavan, James Stewart, Frank Morgan, Felix Bressart, Joseph Schildkraut

Gyártotta: Metro

Beszél: angolul

Magyar szöveg: Radó István

Hossza: 2744 méter

Cenzúra: aluli

Kölcsönző: Metro

Bemutatta: Corso, augusztus 23

*

Budapest'en, valahol a Váci-utca egyik sarkán van az az üzlet, amelynek Matusek úr a főnöke és alkalmazottai: Králik úr, a komoly, rokonszenves első segéd, Vadas úr, az üzlet bonvivánja, aki mindig többet költ mint a fizetése, Pirovits úr, a cég legszerényebb segédje, férj és családapa, Ilona és Flóra, az elárúsítónők, és Pepi, a szemtelen, de kedves kifutófiú. Eddig boldogan élt ez a néhány ember

ebben a maga külön, kis világában, de az utóbbi időben Matusek úr egyre idegesebb és lehangoltabb lett. Novák Klári, egy csinos fiatal lány állásért jelentkezett. Matusek úr alkalmazta. Králik és Klári már az első perctől kezdve ki nem állhatták egymást. Karácsony felé Králik helyzete Matusek viselkedése következtében egyre tűrhetetlenebbé válik az üzletben. Králik apróhirdetés útján levelezni kezdett egy fiatal leánnyal, Králik egyszer csak azon kapta rajta magát, hogy szerelmes az ismeretlen lányba. Már meg is állapodtak a napban, amikor személyesen is megismerkednek. Ezen a napon Matusek kiadja a rendelkezést, hogy a személyzetnek ott kell maradnia estére is, kirakatot csinálni. Králik megkéri Matuseket, hogy engedje őt este elmenni, mert halaszthatatlan dolga van. Matusek elengedi ugyan, de ezt olyan sértő módon teszi, hogy Králik nem hagyja szó nélkül. Szó szót követ, Králik kijön a sodrából és a vita vége az, hogy Matusek azonnali hatállyal elbocsátja. Králik nagy bánatosan elmegy a kávéházba, hogy legalább megnézzze az ismeretlen lányt. Nagy meglepetéssel állapítja meg, hogy az imádott lány nem más, mint — Novák Klári. Leül Klári asztalához, de nem árulja el, hogy ő az, akit Klári vár. A beszélgetésből ismét csak az derül ki, hogy Klári ki nem állhatja Králik urat és minden gondolata az ismeretlen levélíró. Ezen a napon tragikus események játszódnak le. Matusek megtudja, hogy felesége megcsalja őt — egyik alkalmazottjával — Vadas úrral. Matusek már régen gyanakodott, de nem Vadast, hanem Králikot gyanúsította és ez volt a magyarázata a Králikkal szemben tanúsított viselkedésének. Öngyilkosságot akar elkövetni, de Pepi, a kifutófiú, megakadályozza ebben.

Matuseket súlyos idegösszeomlással sanatóriumba viszik, de amint magához tér, elhivatja Králikot és rábizza az üzlet vezetését. Közeledik a karácsony, de Klári súlyos lelkiváltságon esik át, mert az ismeretlen levélíró nem jött el a találkára és nem is írt azóta. Králik felkeresi a beteg lányt és elhatározza, hogy folytatja a levelezést. A levelek meggyógyítják Klárit és a Matusek-üzletben vígan folyik a karácsonyi vásár. Mindenki összefog, hogy a beteg főnöknek örömet szerezzen és Matusek úr ezt azzal hálálja meg, hogy bőkezű ajándékokat ad mindenkinek, Pepit pedig előlépteti segéddé. Karácsony este Králik és Klári együtt mennek el az üzletből. A beszélgetés során Klári elárulja, hogy az első pillanattól kezdve nagyon tetszett neki Králik és ha nem jött volna közbe az ismeretlen levélíró, talán komolyan bele is szeretett volna a fiúba. Erre már Králik sem tudja visszafojtani érzéseit, mindent bevall, aztán karjaiba kapja az ámuló, boldog Klárit.

*

Bennünket már magyar vonatkozásai miatt is érdekel a film. László Miklós színművét ugyan illatszertár helyett bóröndösüzletbe vitték az amerikaiak, de a színhely megmaradt: Budapest. Egyébként is érdekes azonban a darab. A kereskedők életét mutatja be, szerelmeiket, csalódásait és azt a külön kis világot, ahol életük nagyobbik felét töltik: az üzletet. Kiváló gárda interpretálásában elevenednek meg a magyar figurák. Ezeknek élén James Stewart, a főhős — akit az elmúlt szezon folyamán néhány pompás alakítása után szívébe zárt a közönség — ismét ellenállhatatlanul kedves és öregbítő színészi hírnevét.

K. M.

MOZISOK!

A számok beszélnek

ÉJSZAKA KEZDŐDÖTT

CHARLES BOYER-filmünk
bevételei
a PALACE FILMSZÍNHÁZ-ban:

*

Mozgóképüzemi Rt. Kölcsönosztálya
Budapest, VII., Akácfa-utca 4.
Telefon: 144-487, 144-488

1940 augusztus hó

15 Csütörtök	P 1942·60
16 Péntek	„ 1396·40
17 Szombat	„ 1939·90
18 Vasárnap	„ 3362·40
19 Hétfő	„ 1861·60
20 Kedd	„ 3601—
21 Szerda	„ 1667·40
Összesen : P 15771·30	

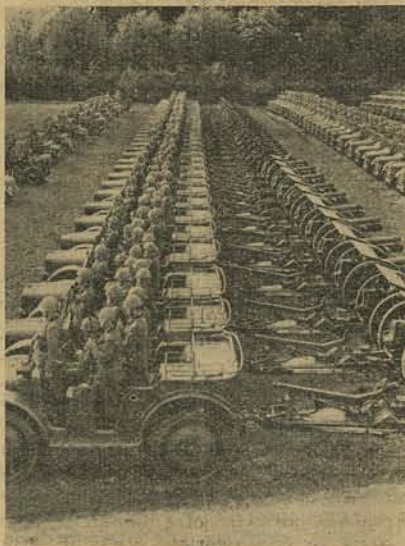
Az Alpesektől Afrikáig

A Luce műtermeiben a napokban fejezték be a feldolgozását annak az óriási filmanyagnak, mely Olaszország három hónap óta folyó háborújának filmriportja. A különböző frontokon dúló háborúról szóló filmtudósítás rövidesen külföldre is eljut, mert a Luce az olasz kópiával egyidőben a filmhez minden európai nyelven készített kísérő beszédet, tehát magyarul is. Hiszen köztudomású, hogy a Luce milyen fontosságot tulajdonít a magyar és olasz nép között fennálló barátság alapján a magyar nyelvnek, ami a Luce-híradók magyar kísérő beszédéből is kitűnik. Az olasz háborús filmriport külföldi kópiái közül tehát nem hiányzik a magyarul felvett sem.

Az olasz háború első filmje, mely *Az Alpesektől Afrikáig* címet viseli, csak rendkívüli áldozatok és hősiesség teljesítmények árán születhetett meg. Ezek a filmriportok az olasz hadsereg különböző osztagaihoz beosztott filmriporterek munkái. A katonai beosztásban dolgozó operatőrök elkísérték az olasz hadsereget mind a három ezer méteres alpesi havasok zord útjain, mind azokon a hadihajókon amelyek eddig már bebizonyították, hogy teljes mértékben uralják a Földközi-tengert. Végül az afrikai sivatagok leírhatatlanul nehéz terepein és szinte kibíráhatatlan klimatikus viszonyai között kísérték el a film bátor és kitartó operatőrjei az olasz ármádiát, hogy örök dokumentumot szolgáltatassanak az olasz katona nagyszerűségéről.

A film a leghűségesebb képét adja úgy Olaszország héthónapos nemhadviselő állapotáról, politikai gazdasági és szellemi előkészületeiről, mind az óriási: 50 kilométeres fronton elért győzelmes eredményekről. Rövid bevezetés után, amely szinte lépésről-lépésre mutatja be a fasiszta Olaszország rendkívüli méretű, fegyelmezett, mondhatni „angol hidegvérrel” végrehajtott és a nemzeti aktivitás minden terét lefoglaló előkészületeit, a film először az alpesi frontra vezet a nézőt, ahol a háború első fejezete nemcsak a csodálatosnál csodálatosabb tájképekben nyer kifejezést, hanem azokban a katonai

Róma, augusztus közepén

Olasz motoros osztagok felsorakozása Brit-Szomália offenzívája előtt (LUCE felvétel)

bravúroknak is, amelyeket az alpesi vadászoknak kellett megvalósítaniuk, hogy befejezzék azt a harcot, amelyet a szövetséges Németország folytatott a nyugati fronton. Az olasz előkészületek hónapjairól, valamint az alpesi frontról szóló részben kidomborodik az a harmónikus és óriási teljesítményű kapcsolat, amely Mussolini akarata és az olasz nép között fennáll.

Az alpesi front után a film bemutatja a Földközi-tenger helyzetét és eredeti felvételekben látjuk azokat a légi és tengeri csatákat, amelyekről a napilapok napról-napra hírt adnak és amelyek az olasz hadi- és légiflottát egyvonalba helyezik az olasz hadsereggel. A háború kemény és hősiesség pillanatait ezekben a jelenetekben is váltja fel a szép felvételek egész sora.

Az első olasz háborús filmriport harmadik része az afrikai harcok-

Olasz gyarmati csapatok előnyomulása Egyiptom határán. (LUCE felvétel)

ról ad képes tudósítást és ebben a felvonásban bontakozik ki tulajdonképpen teljes nagyságában a fasiszta Olaszország rendkívüli teljesítménye. Itt látjuk ugyanis, hogy az az olasz katona, aki háromezerméteres havas bércek között hősiességgel küzdött a fasiszta impérium nagyságáért, az afrikai sivatag 55 fokos poklában, a végeláthatatlan terepen, amelyen sokszor, mint egy dantei vízió, emelkednek a kétezerméteres, kopár ridegségű sziklafalak, nemcsak, hogy bebizonyítja az olasz faj kitartó erejét, de bizonyosságot szolgáltat afelől, hogy amikor egy nép át van hatva olyan eszménytől és akarattól, amelyet a Duce bele tudott vinni az olasz népbe, nem ismer akadályt és kitűzött terveit végre tudja hajtani a legelképzelhetlenebb nehézségeken is. Óriási tételtől van szó: meg kell dönteni az angol birodalom nagyságát. A gyalogság, tűzérség, aviatika embereinek arca egyetlen elszánt akarattól tükröződik, szemük előtt csak egy cél lebeg: méltónak mutatni magukat a Duce parancsaira.

Lehetetlen leírni, hogy a filmnek ebben a felvonásában milyen élményben lesz részük a nézőknek. A film ugyanis nemcsak az egyes harcok legfőbb mozzanatait mutatja be, hanem azt a háborús munkát is, amelyet az olasz csapatok nyomán, külön erre a célra szervezett csapatok azonnal elvégeznek. A fasiszta Róma méltó akar lenni minden megnyilatkozásában a régi Rómához.

Az *Alpesektől Afrikáig* című első olasz háborús nagy filmriport a napokban került bemutatásra Rómában a Duce előtt, aki legteljesebb megelégedését fejezte ki a látottak felett és engedélyt adott arra, hogy a film Olaszország minden mozijában és a külföldön is bemutatásra kerülhessen.

LUIGI CERESATTO

*

Az olasz film bemutatóját, amely eseményszámba megy, nagy érdeklődéssel várja az olaszbarát magyar közönség, amely bizonyára olyan fogadtatásban fogja részesíteni, mint a közelmúltban nagy sikerrel bemutatott nagy német háborús filmriportokat. (A szerk.)

TECHNIKA

SZERKESZTI: KARBÁN JÓZSEF

A magyar nyelv védelmében

Irtá:

KARBÁN JÓZSEF

a VMK Oktatófilm Kirendeltség operatőrije

Az alábbi beszélgetés véletlen folytán a budapesti állatkert egyik padján folyt le. A beszélgetés résztvevői ugyancsak véletlen folytán, egy vidéki mozi, egy jónévi színész, egy újságíró és e sorok írója között történt.

Léven pedig a filmszakma kapcsolatban a színészzel, a beszélgetés fonala nemsokára áterrelődött a filmkérdésekre. Újságíró barátom, mint a magyar nyelv művelője, rögtön „kapcsolódott”. A beszélgetés eleje az újabban kiadott filmgyártási rendeletekkel foglalkozott, majd hirtelen felvetődött a következő:

— Erre válaszolj, barátom! — kezdte az újságíró. — A mult esztendőben kisebb körutazáson voltam Olaszországban. Több szabad estét egy-egy moziban töltöttem. Miért van az, hogy minden külföldön készült és Olaszországba behozott film, olaszul beszél?

A nekem feladott kérdésre könnyű volt válaszolnom:

— Az olasz kormányrendelet a nyelv védelmében gondoskodik arról, hogy minden külföldi idegennyelvű filmet olasz nyelvre kell átültetni.

— Ezt nem értem! Hát nem olaszul is eljátszák a szerepeket felvételkor? — kérdezte a színész.

— Nem! — feleltem. — A rendelet megjelenése óta erre a célra külön berendezett műtermekben, olasz színészek az idegennyelvű film olaszra fordított szövegét mondják el a film után.

— Ez kicsit bonyolult hangzik. — válaszolt az újságíró. — Talán ilyen bonyolult az eljárás is, azért nem csinálják itthon.

Mozitulajdonos barátom, aki eddig csendes figyelője volt a beszélgetésnek, élénken közbeszólt:

— Persze, nem is kell csinálni, mert amit eddig is magyar nyelvre ültettek át, az mozi szempontból majdnem használhatatlan volt. Hogy hol a hiba, nem tudom. Különbén is — hangsúlyozta — nálunk elképzelhetetlen, hogy ismertebb külföldi filmszínész magyarul szólaljon meg a vásznon.

Az újságírót mintha megcsípték volna:

— Mint szorgalmas mozilátogató, mégis csak soknak tartom, hogy nézem a képet, hallgassam a számomra érthetetlen idegen beszédet és ugyanakkor olvassam a nem mindig kifogástalan magyarságú szöveget. Nálunk a film úgy hat, mint egy képeslap, azzal a különbséggel, hogy hangja is van.

— Ez igaz! — kapott a hasonlaton a színész. — En ugyanis értek franciául és angolul is. Sajnálattal kell azonban megállapítanom, hogy az idegennyelvű párbeszéd nem mindig egyezik a magyar fordítással és így néha rágódva a helyes fordításon, figyelmem teljesen elterelődik a filmtől.

Enyhülő arccal szólt közbe a mozi:

— Igaz minden, amiről beszélünk, de nem hiszem, hogy a közeljövőben sor kerülhessen arra, hogy a külföldi filmek magyarul beszéljenek, hiszen az átültetés sok pénzbe kerül a kölcsönzőknek, azután számolni kell az esetleges bevétel csökkenésével is. Különbén is a magyar szinkronizáló technika még gyermekcipőben jár. Ha jól emlékszem, évek óta nem történt kísérlet játékfilm átültetésére magyar nyelvre.

Mindjobbban érdeklődő újságíró barátom kifakad:

— Hát a kormány mit tesz az ügy érdekében? A film, amely a legelterjedtebb szórakozási lehetőség, a legnagyobb propagandaeszköz, a legnagyobb kultúrtenyező, nevelő, oktató, a film nyelve nem lehet mindig magyar? Hogyan? Hát a magyar nyelv nem olyan érték, amelyért a legnagyobb áldozatokat is meg kell hozni? Ma, amikor a magyar nyelv amúgyis tele van hínárral és a tisztogatás más módon is alig lehetséges, akkor a filmet a tisztogatás nagy munkájából kihagyják? Semmi szükség sincsen arra, hogy a magyarság számára idegen beszédet hallgasson.

MŰTEREM

Magyar:	Hunnia
A film címe:	Mindenki mást szeret
Gyártó cég:	MIF.
Gyártási vezető:	Mátólay Géza dr.
Irtá:	Thury Lajos
Filmre írta:	Thury Lajos
Rendező:	Balogh Béla
Szereplők:	Szillágyi-Szabó Eszter, Uray Tivadar, Déry Sári, Bókay Ferenc, Simon Márcsa, Szegedi-Szabó, Maklár Zoltán, Petheő Attila, Gárday Lajos, Lázár Tihamér, Ungvári Gyuszi
Felvételvezető:	Renner Endre
Fényképezi:	Makay Árpád
Segédrendező:	Ranódy László
Hangmérnök:	Lázár István
Összedállítja:	vitéz Paál Lajos
Segédoperatőr:	Wrana Rudolf
Díszlet:	Kokas Klára
Zene:	Fépyes Szabolcs
Ruhák:	Kokas Klára
Állófényképész:	Inkey Tibor
Hangrendszer:	Tobis-Klang
Laboratórium:	Krupka
Kölcsönző:	MIF
Scripter:	Jellinek Imre

Tünődve hallgatjuk újságíró-barátunk tüzes kérdéseit. Szégyellem magam. Nem tudok válaszolni. Barátunk azonban folytatja:

Németországban tilos az idegen filmek behozatala. Csak német filmet szabad pergetni. Olaszországban szinkronizálni kell minden idegennyelvű filmet. Pedig mindkét ország nagyhatalom. Nem kell félniük nyelvük elsekélyesedésétől. Az egyik 90 milliós, a másik 50 milliós. Az alig 12 milliónyi magyar nem engedheti meg a nyelvrontás lehetőségét. A film eljut a legkisebb faluba is. A filmnek tanítania kell a magyar nyelvet. Ha a magyar filmek megfelelő mennyiségű és minőségű gyártására nincs egyelőre mód, segítsenek a hatóságok rendelettel, hogy a magyarul beszélő filmmennyiség szaporodjon.

— Ez nagyon jó lenne. — vetette közbe a színész. — Mennyi jóhangú kollégám jutna állandó foglalkoztatáshoz.

— Mi itt hiába beszélünk — magyarázta a mozi. — A kölcsönzőknek nem fizetődik ki a filmek magyarra fordítása. Az erre vonatkozó rendelet nagyon keveset helyez kilátásba a megtérítés, illetőleg a jutalmazással kapcsolatban. Nem biztos, hogy a szinkron sikerülni fog. Számolni kell azzal, hogy az idegen nagyfilmet magyarnyelvű fordításban hirdelve, a látogató közönség egy része elmarad. Ezt tapasztalathból tudom.

Az újságíró idegesen fordult felém: — Mondj kérlek, hát valóban olyan kezdetleges ez az ügy Magyarországon?

— Nem egészen. — feleltem. — Bizonyos, hogy a hatóság majdnem semmivel sem jutalmazza a magyarra ültetett filmet. Bizonyos az is, hogy a film magyarra ültetése jelentős összeggel szaporítja a filmre már előzően fordított összeget. Itt az lenne a teendő, hogy a hatóságok jobban támogassák a magyarosítás ügyekezését, még pedig oly módon, hogy a magyar nyelvre ültetett filmet felemelt készpénz-térítésben részesítsék és a magyarnyelvű idegen film számarányába beszámítsák. Nem tehetem magamévá azt a megállapítást, mintha a magyar szinkronizálási technika még gyermekcipőben járna. Több kitünően berendezett műterm van Budapesten. Tudom azt is, hogy a műtermek kellő gyakorlatú személyzettel is rendelkeznek. Ez a begyakorlott személyzet pedig várja a jobb idők jövőtelét. Ha valamin javítani kell, az csupán a hangminőség. De ezt is csak óvatosa mondom. A szinkronizálás technikája, bár nem egészen egyszerű dolog, mégis az egyszerűbb feladatok közé tartozik. A fődolog a fordítás, vagyis az idegen nyelv ritmusának pontos követése. A kísérletek bizonyították, hogy a jól, tehát ritmusban fordított könyv, nagyon megkönnyíti a színész-bemondók munkáját. A munka megkönnyítését szolgálja a számos technikai megoldás, hogy a szerep elmondását a színész pontosan (mondhatnám: szájmozgás szerint) elvégezze. Különbös véletlen, hogy éppen e tekintetben elől haladunk, hiszen három magyar szabadalom van a fentiekkel kapcsolatban. Ami hiányzik, az a tökéletes begyakorlottság mind a fordító, mind a színész és a technikai személyzet részéről. Ezt csak munkával lehet megszerezni. Tény, hogy a hangosfilm kezdetén is volt nehézség, pedig sok hozzáértő akadt. Az alapgyakorlat megvan, a rutint pedig meg kell szerezni. Ismétlem, a szükséges felkészültség megvan. Csak a rendelet és a támogatás hiányzik.

A filmművészet eszközei

(4. A filmszínész)

Írta:

PACSÉRY ÁGOSTON

A mult színészetéről írni talán egyike a leghálátlanabb feladatoknak. A színészi alakítás elsősorban átélés és így érzelmi, rögtönzött és meghatározott időhöz kötött. Abban a pillanatban, amikor születik, már a multé is. A magyar nyelv érzékeny pontosságga fejezi ki a színész művészi megnyilatkozását. Alakításnak és nem alkotásnak nevezi. Ezzel pontos határvo naiat húz a színész és a többi művészet megnyilatkozása közé. Így tehát kevés képzetünk lehet a ránkmaradt írások, kritikák és jellemzések nyomán arról, ami születése pillanatában hat és már is a multé. A filmszínész helyzetét azonban csak akkor tárgyalhatjuk megfelelően, ha szükségszerűen megvizsgáljuk kifejlődésének útját. Az egész világon ugyanis többé-kevésbé az a tévedés terjedt el, hogy a film legfontosabb része a színészi játék. A sztárizmus is ezt igazolja, pedig a film formanyelvében a színész kizárólagosan másodlagos szerephez jut. Sőt, csak művészi eszköz és a formának csupán egy része és nem lényeges eleme. A filmművészetnek egyetlen művésze van és ez a rendező. Ezzel nem azt kívánjuk mondani, hogy a színész nem produkálhat művészt és nem lehet művész. Csak azt akarjuk kifejezni, hogy a filmszínészt nem szabad összetéveszteni a színpadi színésszel. Mert, amíg színpad nem is képzelhető el színész nélkül, filmet nagyon jól lehet színész nélkül (és művésziileg!) alkotni.

Allításunk bizonyosan éles ellenkezéssel fog találkozni és ezért bizonyító anyagunkat lehetőleg bőségesen tárgyaljuk.

Az antik dráma színésze a természetellenes körülmények: a koturnusz, a maszk és a száj elé helyezett tölcser által csupán a szöveg tolmácsolója lehetett. Egyéni játékról, mimikáról a görög világban szó sem volt. A színész alakját természetellenesen megnagyították, nagyságához arányítva kitömték és arcát a maszkkal befedték. Végeredményben tehát: valamilyen beszélő és élő szobor benyomását tette. A tragédia színészein kívül azonban volt egy másik színészet is. A mindennapi élet megkívánta, hogy a nép köznapjaiban is kielégíthesse azt a vágyat, mely a színház iránt benne élt. Ezeket a vágyakat táncosok és bohócok elégítették ki. Az a színész, aki a nemzeti ünnepeken *Aischylos* és *Sophokles* tragédiáit interpretálta, nagy tiszteletben állott. De számszerűleg igen keveset jelentett, hiszen eleinte két, majd három személy adta elő a drámákat. A szerző maga is gyakran szerepelt. A kórusok szereplése nem tartozott a szorosan vett színészi működéshez. Ezt egyes törzsek polgárai szolgáltatták. A kórusban való szereplés nagy kitüntést jelentett. Annál jobban színésznek számított a *mimikus*, akit különösen Rómában kedvelt meg a nép. A *mimikust* nevezték el *histrío*-nak. A *histrío* pantomimikával adta elő mondanivalóit és játékát zenével kísérték. Népszerűsége vetekedett mindennel, a mimikusnak.

császárok barátja lett és némajátékával elkülönült a *comoedustól*, a drámai színésztől. A *histrío* név *Livius* szerint táncsból, *Plutarchos* szerint pedig egy híres etruszk táncos nevéből (*Hister*) eredt. A *comoedus* a legtisztességesebb meghatározása volt a színésznek. Ebből származott a nálunk is közismert *komédiás* kifejezés, mely értelmezésében eltávolodott a római fogalomtól. Ezt az eltávolodást már Rómában is észre lehet venni, mert *Cicero* korának leghíresebb színészeről, *Roscius*-ról már azt írja, hogy „tisztessége nem érdemesíti a színpadra”, pedig kiváló színésznek tartja ő is. A színész társadalmi helyzete és keresete a legnagyobb végletek között mozgott. Sőt, már rossz színészek is voltak, amit legjobban bizonyít *Cicero* kifakadása: „A te kedves *Aesopus*us úgy játszott, hogy mindenki azt kívánta, mihamarább hagyja abba.” A római színész feladata kétfelé oszlott. Egyrészt triviális, másrészt eszményileg elvonatkoztatott volt. A *pantomimikus előadása* jelentette a tulajdonképpeni színészi feladatot, az önálló játékokat, a *comoedus* pedig a drámai előadásokat recitálta.

A *pantomimikust* nagy apparátussal vették körül. Zenészek, felvonulások és fényes külsőségek között folytak le ezek a ritmikus előadások. A hangsúly a testi ügyességen, a gesztussal, mimikával és táncra kifejezett mozgáson volt. Róma népe nem nagyon kedvelte a görög dráma formáit és hamarosan el is fordult a tragédiáktól. Annál szívesebben nézte a pantomimikusok előadásait. Ezek az előadások hatalmas összegeket emésztettek fel és a bennük szereplő *histriók* nagyon is megfizették szereplésüket. *Juvenalis*, a császári Róma satirikus írója két híres, inkább hírhedt pantomimikust is emleget. *Juvenalis* szerint *Pylades* és *Bathyllos* olyan erkölestelenek voltak, hogy jellemzésüket még idézni sem lehet. *Pylades* tragikus történeteket, *Bathyllos* pedig vígjátékokat jelenített meg Természetesen táncolva, gesztussal és mimikával kifejezve. A *comoedus* szereplése mindjobban eltűnt. Helyét teljesen átengedte a *histrionak*, a pantomimikusnak.

A római színészetet ezek a mind jobban züllő, léha és fékezhetetlen „művészek” mentették át a középkorba. A széteső császári birodalomban már alig akadtak olyanok, akik a nagyigényű pantomimek költségeit fedezték volna és így a színészek helyzete mindjobban csúszott lefelé. Eszközökben és életükben egyáltalán nem voltak válogatósak. Hivatásukat érdekeik alá rendelték és meggyőződésüket úgy váltogatták, ahogyan a szél fújt. Lassan-lassan kiszorultak a *piacterre* és itt már kifejezésükben is erősen elparlagiasodtak. A piacon lépett elő a *comedia dell arte* első figurája.

Ezek a figurák éles ellentétei voltak a liturgikus dráma szereplőinek. Csupán abban egyeztek meg, hogy ár rázóltak. Játszóttak és amennyire népi, világias és szabadszajú lett a középkor *Pappus*-ának, a puposnak, *Dossenius*-ának, a tudósnak és az ostobát jelképező *Maccus*-nak figurája, éppen úgy kimért, ünnepi és tisztességes lett a liturgikus dráma papi, iparos és diákszereplője. A mindjobban világiasodó dráma majdnem egy nevezőre hozta a két végletet. A miniszteriumok figurái népiesedni, a *comedia dell arte* jellemei pedig nemesedni kezdtek. Mindig jobban táialkoztak és a végén árcos játékokban jelentkeztek először együtt. A színész személye pedig a mindjobban földi eredmények után törekvő világhoz szintén alkalmazkodott. Talán több időt tölt börtönben mint színpadon. Helyzete és életnivoja állandóan süllyedt. A társadalom nem fogadta be őket és csak arra engedett teret, hogy szórakoztassa előadásaival. A sülyedésből a kalakulni kezdő dráma emelte ki a végleg lezüllött színészt.

A *comedia dell arte* az a varázsvessző, amelyik megéri a színpadot és talpraállítja a színészt. A papi és diákszereplések eltűntek. Szigorú rendelkezések tiltották el az egyházi személyek szereplését. Miután azonban színházra mindig szükség volt, a hiányt pótolni kellett és a hivatásos színészek újra tisztességes kenyérhez jutottak. Most már nem kellett lopni, hogy megéljenek. Felléptek ismét a színpadon, amelyet vidám játékok, ötletszerűen felépített előadások népesítettek be. A hercegi és fejedelmi udvartartások állandó jellegű színházakat tartanak fenn és szívesen fizették meg az egyes híres színészeket. Ez a gyönyörű állapot azonban nem tartott soká. A dráma nélküli előadások, az író nélküli drámák hamar kimerültek és a színész ismét zülleni kezdett. A renaissance előtti hivatásos színésztől csak annyi fogalmunk van, amennyit a városok büntető jegyzőkönyveiben találunk. Szétzüllik és lealjasul ismét a színész. Talán innen származik a mai napig is fennmaradt előfétel... De hát magának a korszaknak az erkölcei sem állottak valami fényes alapokon. A gyilkolás és erőszakoskodás természetes ügyeskedések voltak. A testi örökök és a hatalom bírása jelzik a kor eszméket. Méreg, kard és kéj, ez a renaissance nagy hármass jelzője.

Hiába virul a szellemi élet, hiába kezd új világ támadni, az ember elfordult mindattól, ami Istentől való. A passiókat is felváltotta a *comedia dell arte* vaskos humora. Krisztus helyébe a tivornyázó hős lépett és *Mária Magdolnát* kiszorította *Pulchinnella*, (Folytatjuk)

HIREK

HELYESBITÉS A FILMGYÁRTÁSI SZERZŐDÉSEK KAMARAI MÓDOSÍTÁSÁBAN

Legutóbb közöltük a Kamara filmfőosztálya miniszteri biztosának, Kiss Ferenc elnöknek felhívását a filmgyártásnál használt szerződések módosítása ügyében. A felhívás utolsó mondatába azonban hiba csúszott be. A helyes szöveg a következő: „Az ezután történő felvételek pótfelvételeknek számítanak.”

MEGHALT GUIDO SEEBER

A német filmtechnika első pionírja és mestere, Guido Seeber, akinek egy évvel ezelőtt ünnepelték hatvanadik születési évfordulóját, mint értesülünk, elhunyt Chemnitzben. Seeber még 1896-ban ismerkedett meg a filmmel atyja mellett. Ugyanekkor belépett a Philipp Wolff és Dr. Heskiel céghez, majd az Internationaler Kinematographen Gesellschaft kötelékébe került. 1897-ben megismerkedett Oskar Messter-rel. Csakhamar saját vetítő- és felvevőgépet szerkesztett. Seeber és Messter nélkül nem lehet elképzelni a német kinotechnika fejlődéséről. Később Seeber operatőr lett és a trükkfilmfelvételekre specializálta magát. Megalapította a Fimtechnik és a Kinotechnik című széles körben ismert német szaklapot. Írásai nélkül alig jelent meg német filmtechnikai szaklap. Seebert, mint a Deutsche Kinotechnische Gesellschaft társalapítóját, ez év április 30-án ünnepelték. Az Ufa trükkfelvételi osztályának vezetői állásában élete végéig dolgozott a film fejlődéséért. A magyar filmoperatőrök bensőséges részvételével gondolkodtak Guido Seeberre, a lelkiismeretes, igyekvő, örökké kutató és tanuló, másodikikat pedig oktató német filmtechnikusra.

HELYESBITÉS

Lapuunk legutóbbi számában közöltük a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara 1939 évi jelentését a filmről. A jelentés első fejezetének utolsóelőtti bekezdésébe hiba csúszott. A Magyar Filmiroda oktatófilmgyártásáról szólva, azt közöltük, hogy a Filmiroda az elmúlt évben 16 új oktatófilmet készített a VKM Oktatófilm Kirendeltség részére. Ezt a tévedést ezúttal helyreigazítjuk oly módon, hogy az említett 16 oktatófilmet a Filmiroda nem az Oktatófilm Kirendeltség számára készítette, — amely tudvalevően maga gyártja filmjeit legnagyobb részét, — hanem a fővárosi oktatófilm intézmény részére.

EGY ÉS MÁS A „HAZAFELÉ” CIMŰ DÉLIBÁB FILMRŐL

Multheti számunk MÜTEREM című rovatában a szokásos adatok szerint emlékeztünk meg a Hunnia Filmgyárban ez idő szerint gyártás alatt lévő Délibáb-filmről, amelynek Hazafelé a címe. Az adatok közül, amelyet a gyártó cég bocsátott a rendelkezésünkre, kimaradt a film forgatókönyvírójának, Barabás Pálnak a neve, aki a filmet írta is. A mulasztást ezúttal pótoljuk, amit annál is inkább fontosnak tartunk, mert Barabás Pál, a kitünő fiatal magyar író ama kevesek közé tartozik, akik maguk szókták filmre is írni témájukat, lévén ehhez a különleges mesterséghez a megfelelő külföldi és belföldi gyakorlatuk. A Délibáb-filmről

egyébként érdekes megemlíteni azt, hogy abban először játszik együtt Fedák Sári és Csontos Gyula, hogy Vaszary Piri és Bilicsi Tivadar drámai szerepet alakítanak és hogy a filmben három fiatal színész fog kiugrani: Mészáros Ági, vitéz Hajmássy Lajos és Rácz Valéria.

BEMUTATTÁK A MÁSODIK KARÁDY-FILMET

Augusztus 19-én, hétfőn délelőtt mutatta be az Imago Film első magyar filmjét, az Erzsébet című történelmi színművet a Royal Apollóban meghívott szakközönség előtt. Nagy érdeklődés előzte meg ezt a hazai filmújdonasgot, mert főszerepét a Halálos tavasz-ban olyan magasan kivált Karády Katalin alakítja. Sajnos, a film-mel nincs módunkban részletesen foglalkozni, mert a bemutatkozó cég egyszerűen elfelejtette lapunkat meghívni az előadásra, amelyről csak utólag értesültünk. Tudomásunk szerint azonban az Erzsébet, a Huszka-Szilágyi zenésjátékából készült film, bensőséges, nagy sikert aratott szakközönség előtt. Hír szerint a magyar újdonaság rövidesen a nagyközönség elé kerül és ez alkalommal majd érdemleges kritikát írunk róla.

KÁRPÁT-BEMUTATÓ

E hó 22-én és 23-án rendezte első ideai országos szakközönségét a Kárpát Film a Forum Filmszínházban. A szakközönséggel és a sajtó képviselőivel zsufozásig megtelt nézőtér előtt három külföldi és egy magyar filmújdonasgot pergett le megérdemelt, nagy sikerrel. Első nap először az Amor az autóban című olasz vígjátékot láttuk, amelyről nemrégiben tartott premierje alkalmából már foglalkoztunk érdemlegesen. A kitünő vígjáték ezúttal is végigkacagattatta a közönséget. A film két főszereplője: Vittorio de Sica és Maria Denis alakítása valóban mulatságos. Utána az első nap egy francia filmjáték került bemutatásra Nápoly, a csókok tüzében címen Vivianne Romance, Michel Simon, Tino Rossi és Mireille Balin, a film főszereplői tökéletes művészi összjátékot nyujtanak. Az újdonasgról az ideai lillafüredi Filmhétén rendezett filmverseny alkalmából emlékeztünk meg. A Kárpát Film országos bemutatójának második napján egy nagy olasz drámai játék pergett le, amelynek címe: Salvatore Rosa és főszerepeit Gino Cervi, Rina Morelli, Luisa Ferrida és Osvaldo Valenti játsszák megalant klasszicitással. A bemutatni szándékozott Gorodi fogoly című magyar filmújdonasg, amely Cserépy Arzén legújabb műve, technikai okoknál fogva nem került színre és így erről az új magyar filmdrámáról részletesen és érdemi- leg a közeljövőben megtartandó premierje után írunk. Végeredményben a Kárpát Film ideai első országos szakközönségéről megállapíthatjuk, hogy a legteljesebb siker jegyében zajlott le. A megjelent moztársadalom és a sajtó őszinte tapsal honorálta a bemutatott, valóban válogott filmújdonasgokat.

MEGJELENT A VKM OKTATÓFILMEK JEGYZÉKÉNEK HARMADIK FÜZETE

A Geszti Lajos igazgató szerkesztésében megjelenő Oktatófilm Közlemények augusztusi száma 32 oldalon közli a kiadásában megjelent oktatófilmek részletes ismertetését, mely már a harmadik folytatás. 33 új oktatófilmet tartalmaz a VKM Oktatófilm Kirendeltség havi újságjának legújabb filmjegyzéke pontos tárgyi módszertani magyarázatokkal.

KÉSZÜL A MÁSODIK HIRADÓMOZI TECHNIKAI BERENDEZÉSE

Az ősszel nyíló második híradó mozi, a Belvárosi Színház helyén épülő Belvárosi Híradómozi átalakítási és berendezési munkálatai serényen folynak. A jelek szerint Budapest legújabb filmszínháza egyben a legmodernebb is lesz. Különös említést érdemel a Belvárosi Híradómozi hangleadó berendezése, amely a manapság legtökéletesebb Wide-Range rendszer alapján történik. Ez a rendszer tudvalevően a vászon mögött elhelyezett és négy különálló hangszóróból álló hangszóró-garnitúrából áll, úgy mint különlegesen mély, rendes és kétrétegű magashangból. Ezeket a hangszórókat nagyteljesítményű Wide-Range erősítőberendezés táplálja. A Telefongyár Rt., amelynek nevéhez számos budapesti és fővárosi filmszínház hangos berendezése fűződik, most állítja össze a Belvárosi Híradómozi hatalmas hangleadó berendezését, amelyről lesz még alkalmunk bővebben írni Budapest második híradómozijának őszi premierje alkalmából.

LAPSZEMLE

KIS UJSÁG:

1940. VIII. 11. Pataky Károly: A film regénye Asta Nilsentől Szelezky Zitaig.

1940. VIII. 17. Itt az Ufa idei bombaműsora.

MAGYARSÁG:

1940. VIII. 17. Nyolcezer méter magasból tökéletes filmeket vesznek fel a német felderítő repülőgépek. — Magyar filmek sikere Belgrádban.

PEST:

1940. VIII. 17. A Tobis-Film budapesti menetrendje. — Bonczos Miklós államtitkár és Marton Béla a Hunniában.

FÜGGETLEN MAGYARORSZÁG:

1940. VIII. 19. Üzleti kalmarkodás Zilahy Lajos egyik művének filmjogával. (Az író éles tiltakozása.)

ÚJ MAGYARSÁG:

1940. VIII. 20. K. J.: Fedák Sárival a Hunniában, a „Hazafelé” forgatásánál.

1940. VIII. 23. (dió): Filmeznek a tatai öreg fák alatt.

ESTI UJSÁG:

1940. VIII. 22. Felkai Ferenc: Esténként hatvanezer ember vált mozijegyet, kilencvenezer színházjegyet. (Hozzászólás a színház-mozi háborús vitájához.)

NEMZETI SPORT:

1940. VIII. 22. Berlini filmhumor.

MAGYARORSZÁG:

1940. VIII. 23. A „Halálos tavasz”-t az olaszok mutatják be a veincei filmkiállításon.

NÉPSZAVA:

1940. VIII. 23. O. K.: A börgyártás. (Film a polgári-, tanonc- és felsőkereskedelmi iskolák számára.)

KÜLFÖLD

BULGÁRIA

Német filmek előtérben.

Szófiai jelentés szerint az utolsó hetekben főleg német filmek kerülnek bemutatásra és a bolgár főváros legelőkelőbb négy mozija egyszerre tartott német filmet műsoron.

DÁNIA

Reprizbemutató.

Kopenhágai közlés szerint a mozik nagyrésze felújított filmet játszik a nyári hetekben, ami azelőtt Dániában ismeretlen volt. A reprizbemutatók természetesen a filmszükére vezethető vissza, amelyet a megváltozott viszonyok óta csak a német filmek beözönlése ellensúlyoz.

FRANCIAORSZÁG

Vidéki előadások német katonák részére

A német fennhatóság alá került francia területeken a párisi német katonai mozik mellett, amelyekről már beszámoltunk, a nagyobb vidéki városokban is üzembehelyezték a kizárólag a német katonaság részére vetített filmelőadásokat. Ezek a mozik minden héten új műsort vetítenek, amelynek legfontosabb része természetesen a legújabb híradó. A jelentések szerint megnyílnak azonban az egéb mozik is, amelyekben vagy francia, vagy franciául feliratozott német filmeket mutatnak be.

HOLLANDIA

Katonai filmbemutatók

Mint a német fennhatóság alá eső területeken mindenütt, Hollandiában is megkezdtek az ott állomásozó német csapatok részére a rendszeres filmbemutatók tartását. A birodalmi kultúrkamara és a katonai parancsnokság közös irányításával folyó bemutatókat júliusban kezdték meg és az első négy hét alatt több mint kétszáz előadást tartottak. A csakis katonaság részére rendezett vetítéseken első sorban az új híradókat mutatják be, majd különböző oktató- és kultúrfilmeket, végül az arra legalkalmasabbnak tartott német játékfilmeket. Az amsterdami, rotterdami és hágai három Ufa-moziban két vasárnap több, mint 6500 tiszt és katoná nézte meg a filmeket.

Új filmrendelet.

A hollandiai német birodalmi kormánybiztos július 20-ával új rendeletet léptetett életbe, amelyben előírta, hogy mely filmeket mutathatnak be a holland mozik. Eszerint csak azokat a Hollandiában készült filmeket tűzhetik műsorra, amelyeket május 14. után a cenzura ebből a célból engedélyezett, valamint a Német Birodalomban és a cseh és morva protektorátusban forgatott és a német cenzura által 1936 december 31-ig a Német Birodalom területére engedélyezett filmeket. Az előírások nem vonatkoznak amatőr, vallásos és családi keskenyfilmekre.

LITVÁNIA

Monopol-kölcsönző

Augusztus 9-én kiadott rendelkezések szerint a *Glavkinoprokat* kaunasi kölcsönző felhatalmazást nyert, hogy a jövőben kizárólagos joggal végezze a litván mozik ellátását. Egyúttal figyelmeztetést is tartalmaz a rendelkezés abban az értelemben, hogy a film és reklámanyaggal a legnagyobb gondtal kell bánni, mert a szocialista tulajdont ért minden kárért a vétkeket felelősségre vonják.

NÉMETORSZÁG

UFA híradók külföldön.

A megváltozott viszonyok következtében rendkívül elterjedt Európában az UFA híradó. A legújabb kimutatás szerint a külföldi UFA híradó 13 nyelven jelenik meg, még pedig: francia, holland, bolgár, dán, magyar, cseh, szlovák, horvát, román, spanyol, portugál, görög és iráni nyelven. Ennek megfelelően természetesen hatalmas organizáció végzi a híradók előállítását és terjesztését.

Növekvő gyártás.

A német filmpolitikának köszönhető, hogy az 1939–40-es háborús évben 15 játékfilmmel többet forgalmaznak a német kölcsönzők, mint a korábbi esztendőben, míg 1938–39-ben 111 film jelent meg, addig 1939–40-ben 126 német film került piacra. Ezek közül 25 *Tobis*, 33 *Ufa*, 28 *Terra*, 22 *Bavaria* film tette ki az orosz-lánrészt.

Német bizottság Velencében.

A német *Filmkamara* külön bizottságot küldött Velencébe, hogy a *Film-Biennale* vezetőségével a német-olasz filmbemutatókat, amelyek a nemzetközi filmversenyeket az idén helyettesítik, megbeszéljék. Megállapodás értelmében nem a lídói filmpalotában, hanem a Szent Már-

kus-tér mögött az elmúlt évadban épített új, modern moziban tartják meg az ideai filmbemutatókat.

Kultúrfilm-hét Münchenben

Június 22–28-a között a müncheni városi *Kulturamt* kultúrfilmhetet rendezett, amelyet a korábbi évek ünnepi filmheti helyett tartottak meg. Ez az első eset, hogy csakis rövidfilm-szevárlét tartottak Németországban.

OLASZORSZÁG

150 film 1940-re.

Az olasz *Népművelődésügyi Minisztérium* a *Devizaügyi Minisztériummal* egyetértésben az 1940. évi külföldi behozatal számát 150 filmben állapította meg. Remélik, hogy ezzel a számmal az olasz mozik külföldi filmszükségletét fedezni tudják. Az öt külföldi filmek forgalmazásával foglalkozó olasz kölcsönző eddig 106 filmet forgalmazott az első félévben, amelyből 40 olasz, 31 amerikai és 35 európai. Az utóbbiak közül 20 német.

Az olasz film célkitűzései

Az európai filmélet átalakulásával kapcsolatban *Pavolini* olasz népművelési miniszter az olasz gyártókat értekezletre hívta össze, amelyen a jövő évad irányelveit szövegezte le. Az értekezleten megjelentek az olasz filmélet legfőbb vezetői közül a *Filmgazdasági szövetséget*, a *Filmhitelbank*, továbbá az *ENIC* és *Cinecittá* irányítói. *Pavolini* mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy a fasiszta állam, jobban mint valaha, felfigyelt az olasz filmgyártásra és kész minden arra alkalmas rendelkezéssel a gyártást támogatni, hogy az olasz film minél egészségesebben fejlődjen ki. A közvetlen célkitűzéseket öt pontban foglalta össze. 1.) a gyártás mennyiségi és minőségi fokozása; 2.) szigorú mérték felállítása a filmtervek előzetes átvizsgálásánál; 3.) a kölcsönző vállalkozások megerősítése és megnagyobbítása, amennyiben azok a hazai filmgyártást támogatják; 4.) a filmkivitel fokozása; 5.) együttműködés a német filmmel. Ezzel kapcsolatban a közelmúltban megszigorított gyártási hiteleket a jövőben valószínűleg új alapra fektetik: a *Banca del Lavoro* a jövőben erősebben fogja támogatni a gyártást.

Kötelező háborús és propagandafilmmek.

Az olasz minisztertanács legutóbbi ülésén elfogadta azt az előterjesztést, amely szerint a jövőben az olasz filmszínházak kötelezően mutatnak be háborús és propaganda rövidfilmeket. Ezzel az intézkedéssel minden katonai, politikai és kulturális film, amelyet az olasz *Népművelési Minisztérium* erre alkalmasnak talál, széles körökben bemutatásra kerülhet. A filmek részben katonai és háborús tárgyakat dolgoznak fel, részben az itthonmaradtaknak a kémkedés elleni védekezését, valamint a légvédelmet mutatják be, továbbá Olaszország háborús céljait ismeretik, végül rámutatnak az ellenséges államok törekvéseire.

NORVÉGIA

Öt norvég film

A megszállás óta a főleg német filmeket bemutató norvég filmpiac a hazai filmekkel igyekszik az amerikai, angol és francia filmek kiesését pótolni. A tervek szerint ebben az esztendőben öt játékfilmet készítenek, amelyeket, mint a norvég filmgyártás eddigi csúcsteljesítményeit emlegetik.

SVÁJC

Német híradók.

A megváltozott európai piacnak megfelelően, Svájból is kiszorultak a francia, amerikai és angol híradók és mindinkább tért hódít a német filmhírszolgálat.

hang-
és
képanyag
a
legtökéletesebb

HIVATALOS RÉSZ

FILMCENZÚRA

BUDAPEST, IV., ESKÜ-TÉR 6

TELEFON: IRODA ÉS PÉNZTÁR 183-072, ELNÖK ÉS ÜGYV. ALELNÖK 183-073

Országos Mozcófényképvizsgáló Bizottság

317/1940. ein. szám.

Az Országos Mozcófényképvizsgáló Bizottság 1940. évi augusztus hó 11-től 17-ig tartott ülésén

a) nyilvános előadásra alkalmasnak találta:

1. Erdő mellett nem jó lakni (Home on the range) (M. G. M.) hangos trükkfilm 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban 1940. évben készült, 225 m hosszú,

2. Nick Carter nem téved — előzetes (Nick Carter masterdetective — Trailer) (M. G. M.) hangos reklám 1 felvonásban, a Metro Goldwyn Mayer filmgyárban, 1940. évben készült, 104 m hosszú,

3. Királyi ékszer (The Adventures of Sherlock Holmes) (Fox) hangos detektív-történet 4 felvonásban, a Fox-filmgyárban, 1939. évben készült, 248 m hosszú,

4. Ismeretlen ellenfél — előzetes (Hunnia) hangos reklám 1 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1940. évben készült, 130 m hosszú,

5. Magyar világhíradó (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában, 1940. évben készült, 237 m hosszú,

6. Rajzos híradó 35. sz. (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában, 1940. évben készült, 61 m hosszú,

7. Ufa világhíradó 47. (Auslandstonwoche Nr. 47.) hangos riport 1 felvonásban, az Universum filmgyárban 1940. évben készült, 438 m hosszú,

8. Luce világhíradó 30. (Dr. Pflumm) hangos riport 1 felvonásban, a Luce filmgyárban, 1940. évben készült, 320 m hosszú,

9. 70. sz. Reklámtekerés (M. F. I.) hangos reklám 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 43 m hosszú,

10. Nagy Péter (Piotr Veliki) (Matador) hangos történelmi dráma 5 felvonásban, a Soyuzintorgkino gyárban 1937. évben készült, 2830 m hosszú,

11. Győri reklámfilmek II. (Pannonia) hangos reklám 1 felvonásban, a Pannonia filmgyárban, 1940. évben készült, 60 m hosszú,

12. Hotel Kikelet (Kovács és Faludi) hangos vígjáték 4 felvonásban, a Hunnia filmgyárban 1937. évben készült, 2420 m hosszú,

13. Árviz Indiában (The rains came) (Fox) hangos színmű 6 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 2878 m hosszú,

14. Stanley, a riporterek királya (Stanley and Livingstone) (Fox) hangos dráma 6 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 2758 m hosszú,

15. Csintalan férjek (Daytime wife) (Fox) hangos vígjáték 4 felvonásban, a Fox filmgyárban 1939. évben készült, 1981 m hosszú,

16. Szőkevények (Dust be my Destiny) (Warner-First) hangos színmű 4 felvonásban, a Warner-First filmgyárban 1939/40. évben készült, 2316 m hosszú, mozgófényképeket.

b) Nyilvános előadásra alkalmasnak találta és a mozgófényképüzemekben a magyarul elvű mozgófényképek kötelező bemutatására előírt arányszámba beszámíthatónak minősítette:

Zavaros éjszaka (M. F. I.) hangos vígjáték 4 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 2290 m hosszú milmet, mint Magyarországon készült, magyarul elvű mozgófényképet.

c) A m. kir. belügyminiszter úr 75762/1940. B. M. sz. határozatával előadásra alkalmasnak találta:

Fegyverben a világ (Hausz Mária) hangos riport 3 felvonásban, az Informations filmgyárban 1939. évben készült, 1943 m hosszú mozgófényképet.

d) A Bizottság külföldre kivinni engedélyezte:

1. Erdélyországban (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 30 m hosszú,

2. Női munkatábor (M. F. I.) hangos riport 1 felvonásban, a Magyar Film Irodában 1940. évben készült, 32 m hosszú mozgófényképeket.

Budapest, 1940 augusztus 19.

Dr. Sass Elemér s. k.
h. elnök,
miniszteri osztályfőnök.

Régi gépeit

jó áron megvesszük,
ha nálunk vásárol

KINOVOX

hangos berendezések
fémmembrános hangszórók

SUPERFON

fotocellák

a legmegbízhatóbbak

BAUER

A. E. G.

VIKTORIA

HAHN-GOERZ

ERNEMANN stb.

vetítógépeket és minden
mozberendezési tárgyat
szállít

Electric

kinotechnikai vállalat

Budapest, Rökk Szilárd-u. 18.

Telefon: 34-47-82

HIRADÓK

M33

861. szám.

1. Olasz vizepülőflotta támpont. (Luce)
2. A német tengeri és légi erők zárja. (Ufa)
3. Szent István-heti versenyjátékok. (M. F. I. — Nagy L.)
4. A tűzoltóság vízfűgőny bemutatója. (M. F. I. — Kiss E.)
5. A légoltalmi szervezetek szemléje. (M. F. I. — Nagy L.)
6. Magyar-német-olasz vizilabdatorna. (M. F. I. — Kiss E.)
7. Szent Jobb körmenet a budai Várban. (M. F. I. — Horváth, Kiss E., Nagy L.)

48. sz.

1. Az új japán miniszterelnök.
2. Dolgozó nők Kínában.
3. Spanyol újságíróküldöttség Németországban.
4. Német-bolgár barátság.
5. Német birodalmi autót út építése.
6. Szabadságon!
7. Német-olasz atlétikai verseny.
8. Krupp von Bohlen-Halbach 70-ik születésnapja.
9. A narvik-i hős: Dietl tábornok.
10. A német hadiflotta támaszpontjai.
11. Közeledik a döntés nagy órája.

30. sz.

1. Magaslati üdülő szegény gyermekek részére.
2. Olasz-német válogatott tornamérkőzés.
3. Evezősverseny a Mussolini-serlegért a nápolyi öbölben.
4. Görkorszolya gyorsasági verseny a tengerparton.
5. Német katonai küldöttség tanulmányozza az olasz haderő felszerelési és anyagellátási raktárait.
6. Az olasz gyarmati katonaság harc-szerű gyakorlata.
7. Olasz nehéz bombavető támadása az afrikai angol repülőbázisok és anyagpótló állomások ellen.

31. sz.

1. Az olasz hadiflotta kifut a nápolyi öbölből.
2. Szentmise a legénység részére a fedélzeten.
3. Készenlétbe helyezik a vizepülőgépeket az egyik titkos támponton.
4. Bombavető kísérik az olasz hajókaravánokat.
5. Izgalmas légitárbaj a Baleári szigetek fölött.
6. Égő hajóroncs a tengeren.

SZAKMAI CÍMTÁR

Adler Ferenc moziberendezés és moziképviselet, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 149-431.

Agfaphotó, V., Vilmos császár-út 18. I. Tel.: 125-240.

Alfa film, VII., Erzsébet-krt. 8. Telefon: 422-578.

Apolló filmreklámvállalat, VII., Erzsébet-körút 9-11., II. em. Tel.: 131-415.

Arany filmducco, VIII., Dankó-utca 22. Tel.: 149-489. Városi iroda: VII., Erzsébet-körút 13. Tel.: 421-183.

Atelier film, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.: 422-584. Raktár a házban.

Aurora film, VIII., Baross-utca 11., I. Tel.: 139-233.

Balogh-Orbán, VIII., Tisza Kálmán-tér 15. Tel.: 132-940.

Bauer vetítógépek és adapterek (Bosch Róbert kft.), V., Váci-út 22-24. Tel.: 292-338.

Bel- és külföldi filmellenőrző kft., VII., Erzsébet-körút 8. III. Tel.: 222-699.

Bosch Róbert kft. (Bauer vetítógépek és adapterek), V., Váci-út 22-24. Telefon: 292-338.

Brückner János mérnök, az MMOE szakértője, XI., Ulászló-utca 62. Telefon: 457-650. vagy Mechanikai és Elektromosipari szakiskola, tel.: 130-293.

Byssz reklám, VIII., Népszínház-u. 14. Telefon: 138-091.

Cinema, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon: 422-582. Raktár a házban.

Continental film, VII., Erzsébet-körút 13. Tel.: 421-183. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8.

Csepreghy film, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 221-022.

Deák film, VII., Erzsébet-körút 8. Telefon: 222-105. Raktár a házban.

Délibáb film, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 146-396.

Diatyp laboratórium, VII., Rottenbiller-u. 19. Tel.: 145-304.

Eco film, VII., Rákóczi-út 12. Telefon: 342-976. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342-984.

Electra film, XIV., Thököly-út 21. Tel.: 27-578.

Electric kinotechnikai vállalat, vetítógépek, hangleadó készülékek, vetítőszemek stb. legnagyobb raktára, VIII., Rökk Szilárd-u. 18. Tel.: 344-782.

Engel Gábor, VI., Andrassy-út 120. Tel.: 315-132.

Erdélyi filmgyártó kft., VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.: 420-199.

Farkas J. M., VIII., József-körút 19. Tel.: 132-565.

Febér Andre, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 137-438.

Ferrania, V., Tükör-u. 5. Tel.: 129-139.

Filmatyp laboratórium, XIV., Szentés-u. 60. Tel.: 296-371.

Filmcenzúra, IV., Eskü-tér 6. Telefon: 183-072, aleln.: 183-073.

Filmexpress kft., VII., Erzsébet-körút 9. Tel.: 133-671, 133-672.

Filmértékesítő VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 221-609.

Filmfotó üzem és laboratórium, Altmayer J., VIII., Rökk Szilárd-u. 11. Telefon: 130-805.

Filmkamara, VI., Bajza-u. 18. Telefon: 220-855, 422-961.

Filmservice, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 144-888, 136-888.

Fortuna film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-982. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.

Fox film, VIII., Rákóczi-út 9. Telefon: 139-437, 131-658. Raktár: VIII., Rákóczi-tér 11. Telefon: 139-437, 131-658.

Gevaert, V., Deák Ferenc-tér 3. Telefon: 180-318.

Grawatsch Ottó, VIII., József-körút 71. Tel.: 145-193.

Gyimesy Kásás Ernő, a MAGYAR FILM kiadóhivatali főnöke, XIV., Semsey Andor-u. 7. Tel.: 499-752.

Hajdu film, XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 279-999.

Hamza film, XIV., Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.

Harmonia film, VII., Akácfa-u. 7. Tel.: 135-287. Raktár: VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 342-984.

Hausz Mária filmkölesönző és filmgyártó kft., VII., Erzsébet-körút 9-11. IV. Tel.: 142-424.

Hébel Gyula szállító, VI., Váci-út 1. Tel.: 115-947.

Hellkon filmvállalat, VIII., Rökk Szilárd-utca 24. Tel.: 133-705. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. V. Tel.: 349-414.

Hirsch és Tsuk, VII., Dohány-u. 42. (Kamara mozi.) Tel.: 143-835, 144-027.

Hungária film kft., VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-010.

Hunnia filmelhelyező irodája, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 145-435, 145-434, 145-433.

Hunnia filmgyár Rt. (Filmipari Alap), XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999, 297-622, 297-085, Bingert János dr. igazlakása: 296-060.

Ibusz filmszállítás és kölesönzés, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 146-396.

Imago filmelőállító és forgalombahozó kft., Akácfa-u. 7. Tel.: 135-287.

Inkey Tibor filmállományképész, filmfotó üzem, Budapest, V., Múzeum-körút 3. Telefon: 380-466.

Kamara, VI., Bajza-u. 18. Tel.: 220-855, 422-961.

Karossa Foto, Filmfotó technikai laboratórium, VII., Rákóczi-út 8/a. Telefon: 140-421.

Kárpát film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-577, 220-299. Raktár a házban.

Kino film, VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 136-942. Raktár a házban.

Kino foto, XIV., Thököly-út 150. Tel.: 496-602.

Kodak, V., Báthory-u. 6. Tel.: 114-158, 114-184.

Kovács és Faludi laboratórium, XIV., Gyarmat-u. 35. Tel.: 297-855. Synchron műterem: XIV., Gyarmat-u. 49/b. Tel.: 297-487.

Kormos Miklós filmvállalata, VII., Erzsébet-körút 9-11., III. 6. Tel.: 422-574.

Kovács Emil és Társa, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 421-948. Raktár a házban.

Központi filmkezelő, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 144-863, 139-990.

Krupka filmgyár és laboratórium, XIV., Bácskai-u. 29/b. Tel.: 496-741.

Lajta Andor, XIV., Thököly-út 75. Tel.: 297-076.

Léna film, Lévai-Nagy filmgyártó és kölesönző kft. VII., Erzsébet-krt. 13. Telefon: 223-066.

MAGYAR FILM, VI., Bajza-utca 18. Tel.: 220-855, 422-961. Szerkesztő: Váci Dezső, VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386.

Magyar Film Iroda RT., IX., Könyves Kálmán-körút 15. Tel.: 146-346, este 7 órától reggel 9 óráig, valamint vasár- és ünnepnap: 146-343. Játékfilmgyártás: 146-342. Színeszolgáltatók: 140-727. Feliratkészítő üzem: 139-211. Híradókiadás: VIII., Szentkirályi-u. 25. Tel.: 145-510. Fényképüzem: VIII., Sándor-u. 5-7. Tel.: 145-510. Filmkölesönző-osztály: VII., Erzsébet-körút 45. Tel.: 222-098.

Magyar Film Otthon, VI., Eötvös-u. 25/b. Tel.: 122-463.

Magyar Irók Filmje Rt., Gyártási iroda: XVI., Gyarmat-utca 39. Tel.: 297-999.

MIF kölesönző Rt., VII., Erzsébet-körút 13. Tel.: 420-796, 420-798.

MMOE, VIII., Csokonay-utca 10. Telefon: 136-005.

Matador film, VIII., Sándor-tér 2. Tel.: 132-774. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.

Márkus Jenő, XIV., Hungária-körút 135. Tel.: 296-749.

Mester film, XIV., Thököly-út 116. Tel.: 296-269.

Metro-Goldwyn-Mayer, VIII., Sándor-tér 3. Tel.: 144-424, 144-425. Raktár a házban.

Mozgóképzem Rt. kölesönosztálya, VII., Akácfa-u. 4. Tel.: 144-487, 144-488. Raktár: VIII., Kur-u. 12. Tel.: 144-486.

Magyar Mozgófénykép-gépkészítők Országos Egyesülete, VIII., Népszínház-utca 19. I. (D. u. 2-4.) Tel.: 337-598.

Modern film kft., VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-000.

Molnár Ferenc vetítészén-kereskedő, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 140-736, 222-105.

Művelődés filmgyártó és terjesztő kft., VII., Erzsébet-körút 8. II. Tel.: 422-925.

Művészfilm, VII., Rákóczi-út 40. Tel.: 340-397. Raktár a házban.

New York kávéház, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 131-980, 131-981.

Objectiv film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 422-580.

Okatófilm kirendeltség, VIII., Csepreghy-utca 4. Tel.: 330-926.

Oláh György gépészmérnök, a Zeiss Ikon A. G. mozigépeinek képviselője, VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 349-833.

OMME, VIII., Csokonay-u. 10. Telefon: 143-013.

Orbán-Balogh, VII., Tisza Kálmán-tér 15. Tel.: 132-940.

Pacséry László, XII., Királyhágó-utca 16. Tel.: 155-992.

Palatinus film, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 145-411, 145-412.

Palló film kft., VII., Erzsébet-körút 13. Tel.: 421-183. Raktár: VII., Erzsébet-körút 8. Gyártási iroda tel.: 422-791.

Pannonia filmlaboratórium, XIV., Thököly-út 61. Tel.: 497-775.

Papp Béláné és Társa betéti társaság, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 138-031.

Paramount film, VIII., Rákóczi-út 59. Tel.: 134-437, 140-522. Raktár a házban.

Pásztor film, VIII., Rákóczi-út 9. Tel.: 337-596.

Pátria film, VIII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 221-807. Raktár: VIII., Népszínház-u. 19. Tel.: 349-414.

Pegasus film, VII., Erzsébet-körút 7. sz. Tel.: 136-463.

Petsman Ferenc, VIII., Mária-u. 19. Tel.: 136-449.

Petsman László, VI., Teréz-körút 3. Tel.: 112-890. Csillaghegy: 163-429.

Pflumm Tibor dr. filmkölesönzővállalata, VII., Erzsébet-krt. 9-11. Tel.: 137-711.

Photophon film, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.: 422-005.

Phöbus filmkölesönző, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-617. Raktár a házban.

Pietura film, XIV., Gyarmat-u. 39. Tel.: 297-999.

P. Kiss Pál grafikai műterem, VIII., Rákóczi-út 23. Tel.: 146-045.

Projectograph, VIII., Rákóczi-tér 11. Tel.: 132-201.

Radó-Orbán mutáció, VIII., Népszínház-utca 14. Tel.: 138-091.

Reflektorfilm, VIII., Sándor-tér 4. Tel.: 142-529. Raktár: VIII., Rökk Szilárd-u. 20. Tel.: 140-722.

Rex film, VII., Erzsébet-körút 9-11. Tel.: 141-200.

Schilling Gyula, VII., Rózsa-u. 33. Tel.: 141-009.

Seidl és Veress Laboratórium, lásd: Pannonia filmlaboratórium.

Simonyi Vilmos mérnök, az OMME szakértője, XI., Fehérvári-út 147. Telefon: 257-110.

Sinus hangos filmservice, V., Pannónia-u. 44. Tel.: 493-957, állandó ügyelet.

Sláger film, VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 222-618. Raktár a házban.

Stúdió mozgóképgyártó és terjesztő kft., VII., Erzsébet-körút 8. Tel.: 420-579.

Székely Sándor mérnök, V., Pozsonyi-út 40. Tel.: 292-506.

Szénásy-Macsássy színes trükkfilmek, IV., Múzeum-körút 1/b. Tel.: 380-027.

Takács film, XIV., Thököly-út 116. Tel.: 296-125.

Tobis film, VII., Erzsébet-körút 16. Tel.: 222-603.

Telefongyár R. T., XIV., Hungária-körút 126-128. Tel.: 297-930.

Turul Szépművészi Filmgyártó és Filmterjesztő Szövetkezet, VIII., József-körút 35. Tel.: 330-766.

Turul Szövetség Szépművés B. E. vetítő mozgalmi törzs, VIII., Rökk Szilárd-utca 20.

Ufa film, IV., Kossuth Lajos-u. 13. Tel.: 183-858. Raktár a házban. Telefon: 389-036.

Universal film, VIII., Népszínház-u. 21. Tel.: 138-447, 138-448. Raktár a házban.

Valter reklámanyagkölesönző, vetítőváson-karbantartás, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.: 222-108.

Váci Dezső, a MAGYAR FILM szerkesztője, VIII., Üllői-út 42. T.: 136-386.

Wamoscher Béla dr. filmvállalata, VII., Erzsébet-krt. 8. Tel.: 137-433.

Warner Bros. First National, VIII., József-krt. 30-32. Tel.: 132-590, 142-464. Raktár: VIII., Népszínház-u. 13. Tel.: 144-317.

Zeneszerzők Szövetkezete, IV., Gerlóczy-utca 3. Tel.: 189-306.